

Varför föds det så få barn?

Resultat av en enkätundersökning om
vad som påverkar beslutet att få barn

Demografiska rapporter 2001:1

Statistiska centralbyrån
2001

Demographic reports 2001:1

Why so few babies?

Tidigare publicering	<p>Sveriges framtida befolkning – Prognos för åren 1983–2025. Information i prognosfrågor 1983:2</p> <p>Den framtida befolkningen – Prognos för åren 1986–2025. Demografiska rapporter 1986</p> <p>Sveriges framtida befolkning – Prognos för åren 1989–2025. Demografiska rapporter 1989:1</p> <p>Sveriges framtida befolkning – Prognos för åren 1991–2025. Demografiska rapporter 1991:1</p> <p>Sveriges framtida befolkning – Framskrivning för åren 1994–2050. Demografiska rapporter 1994:3</p> <p>Sveriges framtida befolkning – Befolkningsframskrivning för åren 2000–2050. Demografiska rapporter 2001:1</p>
Producent Producer	SCB, Programmet för Demografisk analys och jämställdhet, Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Förfrågningar Inquires	demografi@scb.se

ISSN 0283-8788
ISBN 91-618-1095-9

Printed in Sweden
SCB-Tryck, Örebro 2001:3

Förord

Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet uppdrog våren 2000 åt SCB att genomföra en enkätundersökning om attityder till barnafödande. Syftet var att få mer kunskap kring kvinnors och mäns inställning till barnafödande. Undersökningen skulle ses som en pilotundersökning.

I rapporten redovisas resultaten av undersökningen. På enkätens sista sida fanns möjlighet att lämna kommentarer. Många utnyttjade denna möjlighet. I en bilaga lämnas ett urval av kommentarerna som ger mycket intressant information om hur dagens kvinnor och män tänker runt frågor som har med barn att göra.

Rapporten har utarbetats av Britta Hoem vid programmet för demografisk analys och jämställdhet.

Statistiska centralbyrån i mars 2001

Svante Öberg

Åke Nilsson

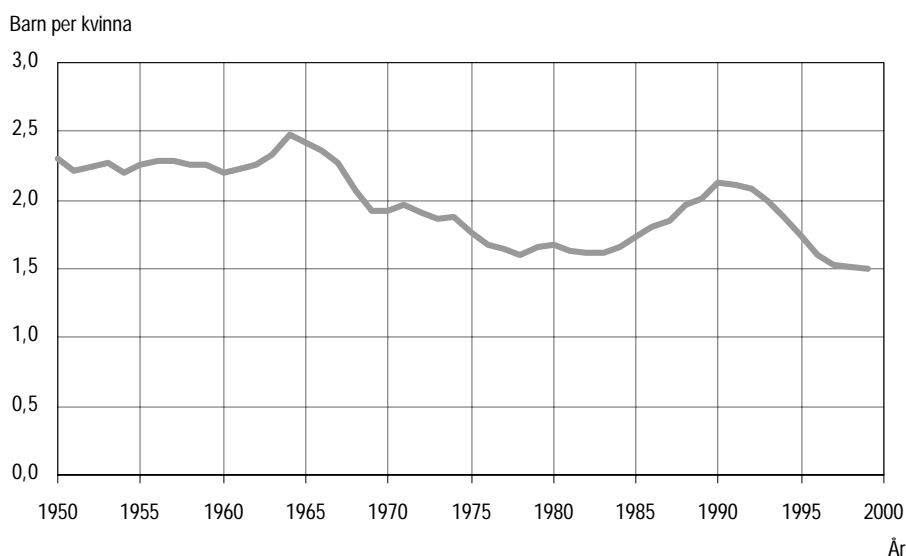
Innehåll

Bakgrund till uppdraget	5
Uppdraget	7
Innehåll.....	7
Urvalet.....	8
Barn – en kvinnofråga?	10
Kvinnor och män med barn	11
Det kan ta tid att få barn.....	11
Barn – ett beslut som kräver eftertanke.....	12
Tryggt parförhållande – sedan barn.....	13
Den biologiska klockan ringer.....	14
Tvåbarnsnormen gäller fortfarande.....	15
Bättre ekonomi – fler barn?.....	17
Kvinnor och män utan barn	18
Först råda över sin egen tid – sedan barn.....	19
Ensamstående tveksamma.....	20
Vanligare att leva som singel?.....	22
Egna kommentarer	24
Vad har vi lärt oss av denna undersökning	26
What have we learned from this survey?	28
Bilaga 1	
Enkät.....	31
Bilaga 2	
Egna kommentarer.....	41

Bakgrund till uppdraget

Under de senaste 15 åren har fruktsamheten i Sverige varierat kraftigt, mer än i de flesta andra länder. Fruktsamhetsnedgången under en kort tidsperiod på 1990-talet – från 2,1 barn per kvinna under 1992 till 1,5 barn under 1997 – har tilldragit sig stort intresse. 1,5 barn är den lägsta nivån någonsin, en nivå som även gällde 1998 och 1999, men fruktsamheten var mycket låg också runt 1980. Under både 1978 och 1983 var nivån nere på 1,6 barn per kvinna.

Summerad fruktsamhet 1950–1999

Varför varierar fruktsamheten så mycket i Sverige? Något enkelt svar på den frågan finns inte. Uppgången under senare delen av 1980-talet var delvis en följd av ändringar i föräldraförsäkringens regler, ändringar som stimulerade till kortare avstånd mellan nedkomsterna. Samtidigt var det goda ekonomiska tider med stora möjligheter för unga kvinnor och män att få arbete direkt efter avslutad utbildning. Och mycket tyder på att nedgången i barnafödandet efter 1992 hänger samman med de stora samhällsförändringar som ägde rum under samma period – främst då problem på arbetsmarknaden.

Under förra delen av 1990-talet minskade sysselsättningen dramatiskt. Närmare 600 000 jobb försvann inom loppet av fyra år. Speciellt svårt var det för unga kvinnor och män att etablera sig på arbetsmarknaden. Många ungdomar, speciellt unga kvinnor, valde att

studera vidare efter gymnasiet och studerande har som väntat en mycket låg fruktsamhet. Undersökningar har visat att det är ett starkt samband mellan kvinnors ekonomiska situation och deras benägenhet att få sitt första barn. Kvinnor som har en ”rimlig” arbetsrelaterad inkomst har tre gånger så hög benägenhet att få sitt första barn (i en given ålder) som de kvinnor som saknar eller har en mycket låg arbetsinkomst. Har man inte de ekonomiska förutsättningarna får barnafödande vänta.

Nu har vi mycket goda ekonomiska tider igen. Varför har då inte barnafödandet ökat och kan vi räkna med att barnafödandet kommer att öka nu inom kort? Allt borde ju tala för det, med tanke på de samband som vi har kunnat visa gäller mellan ekonomi och barnafödande. Men kanske räcker det inte med bättre tider och ökad framtidstro? En uppgång förutsätter att kvinnors och mäns syn på barn och familj inte har förändrats i takt med de nya villkoren? Det är något vi inte kan få besked om utifrån våra ”skrivbordsanalyser” som ofta främst omfattar hårda data om ålder, inkomst, utbildning m.m.

Hur resonerar de kvinnor och män som under 1990-talet uppnått de åldrar då barnafödande börjat bli aktuellt? Har de som fått barn funderat länge och var det något speciellt som gjorde att de tog steget och blev föräldrar? Och räknar de som ännu inte har fått barn med att bli föräldrar så småningom och varför har de inte redan blivit det?

För att få svar på sådana frågor måste man ställa frågor direkt till dem som är berörda, dvs. både till dem som redan har barn och till dem som kanske går och funderar på om tiden är kommen att få barn.

Uppdraget

För att få mer kunskap om unga kvinnors och mäns inställning till barnafödande fick SCB på våren 2000 i uppdrag av Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet att genomföra en enkätundersökning om attityder till barnafödande. Undersökningen skulle ses som en pilotundersökning och genomföras ganska snabbt för att datainsamlingen skulle vara avslutad före sommaren. I rapporten redovisas resultatet av denna undersökning. Rapporten inleds med några kommentarer om de frågor som ställdes och med en redovisning av urvalets sammansättning och andelen svarande.

Innehåll

Som tidigare nämndes skulle undersökningen snabbt ge kunskap om de överväganden som dagens unga kvinnor och män gör runt det stora steget att bli förälder. Undersökningen utformades som en postenkätundersökning med frågor, som mestadels hade fasta svarsalternativ. Barnafödande är ett mycket personligt område och svårt att fråga om. De flesta har nog heller inte alltid så klart formulerade överväganden bakom sitt handlande att det lätt låter sig översättas till ett eller ett par svarsalternativ.

Vi kan väl nu i efterhand också konstatera att vissa av frågorna var svåra att besvara och att vissa grupper inte fullt ut kände att svarsalternativen var formulerade så att de passade till deras situation. Det gällde speciellt de som gärna ville ha barn, men inte lyckats bli gravida. Enkäten hölls nog i något för stor utsträckning i en anda av att man själv fattar beslutet om man ska eller inte ska ha barn. Också de som var homosexuella reagerade på enkäten, som i allt för stor utsträckning ansågs rikta sig till heterosexuella par.

Det fanns möjlighet att skriva egna kommentarer i slutet av enkäten, något som överraskande många utnyttjade sig av. Dessa kommentarer innehåller mycket intressant information om faktorer som påverkat den enskilda individens handlande, ofta med utblick till andra i urvalspersonernas omgivning. Ett urval av kommentarerna redovisas i bilaga 2 i denna rapport och vissa gemensamma drag i kommentarerna redovisas i kapitlet Egna kommentarer, sid. 24. Enkäten redovisas i bilaga 1.

Urvalet

För att begränsa antalet urvalspersoner, men ändå få tillräckligt stora grupper för att kunna dra vissa slutsatser, bestämde vi oss för att stratifiera urvalet till att endast omfatta vissa bestämda grupper. För det första ville vi naturligtvis fråga lika många kvinnor som män. Vi ville också jämföra de överväganden som de gjort som hade fått barn relativt nyligen med planerna hos dem som ännu inte hade fått några barn. Vi valde därför att ställa frågor till dem som hade fått sitt första barn under 1998 och till dem som vid urvalsdragningen ännu inte hade fått egna barn. Totalt omfattade urvalet 3 000 personer.

Åldersfördelningen på de tillfrågade framgår ur tabellen nedan.

Med de resurser som var tillgängliga fanns inga möjligheter att översätta frågeformuläret till andra språk och därför tog vi inte med personer som invandrat till Sverige under senare år.

Urvalets sammansättning och andel svarande

Fått första barnet under 1998	Ålder vid nedkomsten	Urval	Svarande	Andel svarande %	Andel med egna kommentarer %	
Kvinnor	23 år	154	110	71	19	
	26 år	154	108	70	26	
	29 år	154	119	77	20	
	32 år	154	118	77	26	
	35 år	153	127	83	28	
			769	582	76	24
Män	25 år	153	91	59	12	
	28 år	153	103	67	15	
	31 år	155	112	72	13	
	34 år	154	106	69	22	
	37 år	152	97	64	20	
			767	509	66	16
Barnlösa vid urvalsdragningen	Kvinnor	23 år	154	116	75	17
		26 år	153	120	78	20
		29 år	153	115	75	21
		32 år	150	108	72	23
		35 år	151	99	66	20
			761	558	73	20
	Män	25 år	155	85	55	8
		28 år	153	93	61	16
		31 år	152	78	51	14
		34 år	152	72	47	13
		37 år	154	80	52	14
			766	408	53	13

Tabellen på föregående sida visar att det var ett större bortfall bland män än bland kvinnor och större bland dem som inte hade barn jämfört med dem som hade minst ett barn. Av barnlösa män svarade endast drygt hälften av de utvalda. Vi har inte haft möjlighet att göra så många övriga jämförelser mellan dem som svarat och dem som inte svarat, men vissa uppgifter i vår urvalsram möjliggjorde ändå ett par enkla jämförelser (se tabellen nedan).

Dessa visar att de som var gifta hade en högre andel svarande än dem som inte var gifta (ensamstående och sambor). Andelen svarande var också högre bland dem som hade en hög inkomst än bland dem som hade en låg eller saknade inkomst. Det tycks alltså som om de grupper för vilka frågorna kanske kan antas vara mest aktuella också är de som främst svarade.

Andel svarande efter kön, inkomst och utbildning

	Kvinnor				Män			
	Svarande	Bortfall	Summa	Bortfall %	Svarande	Bortfall	Summa	Bortfall %
Inkomst								
Ingen (0)	20	15	35	43	12	26	38	68
1– 84 999	282	93	375	25	115	99	214	46
85 000–159 999	328	142	470	30	169	156	325	48
160 000–234 999	386	117	503	23	361	221	582	38
235 000–309 999	82	15	97	15	161	77	238	32
310 000–	42	8	50	16	99	37	136	27
Samtliga	1 140	390	1 530	25	917	616	1 533	40
Civilstånd								
Gift	322	71	393	18	258	105	363	29
Ogift	802	305	1107	28	645	498	1143	44
Registrerat partnerskap	1	1	2	50	1		1	0
Frånskilda	15	13	28	46	13	13	26	50
Samtliga	1 140	390	1 530	25	917	616	1 533	40

Barn – en kvinnofråga?

Som framgick ur sammanställningen över bortfallets fördelning var det en högre svarsprocent bland dem som hade barn än bland dem som ännu inte fått barn. Det var också vanligare att gifta besvarade enkäten än att ej gifta (sambor och ensamboende) gjorde det och vanligare bland dem som hade hög arbetsinkomst än bland dem som inte hade det. Vi tolkade detta som ett möjligt resultat av att vissa grupper upplevde frågeställningen som mer aktuell än andra och därför svarade i något högre utsträckning. Men hur ska vi då tolka den omständigheten att män har svarat i mindre utsträckning än kvinnor och också mindre ofta tagit chansen att lämna egna kommentarer till enkäten?

Det verkar som om frågor som handlar om barn fortfarande främst engagerar kvinnor. Vi la ändå ner extra möda på att också få män att svara. Ungefär en vecka efter det första utskicket av blanketterna sände vi ett s.k. tack- och påminnelsekort till alla som ingick i urvalet. Efter ytterligare ett par veckor påmindes alla som inte inkommit med svar och samtidigt skickades en ny blankett ut i händelse att den första kommit bort. Efter detta hade tre av fyra kvinnor svarat, ungefär lika många av dem som hade barn som av dem som var barnlösa, men bara drygt hälften av männen. För att öka andelen svarande män gjordes en extra påminnelse enbart till män. I följebrevet till den påminnelsen försökte vi få män att känna att deras synpunkter behövs och skrev bl.a. följande:

Idag har vi fått svar från 75 procent av kvinnorna, men bara från hälften av männen. För att inte bara kvinnors tankar, åsikter och erfarenheter ska komma fram när man utformar familjepolitiken, gör vi ett sista försök att få med er män också.

Många män har kanske inte tänkt särskilt mycket på att ha barn eller ha fler barn och tycker därför inte att enkäten känns aktuell att svara på. Kan du inte med några få ord skriva och berätta varför enkäten inte passar dig och sedan posta den till oss? Du kan skriva var som helst på enkäten. Fast allra bäst är det förstås om du tar dig tid och svarar på frågorna.

Trots detta var det endast 60 procent av männen som svarade.

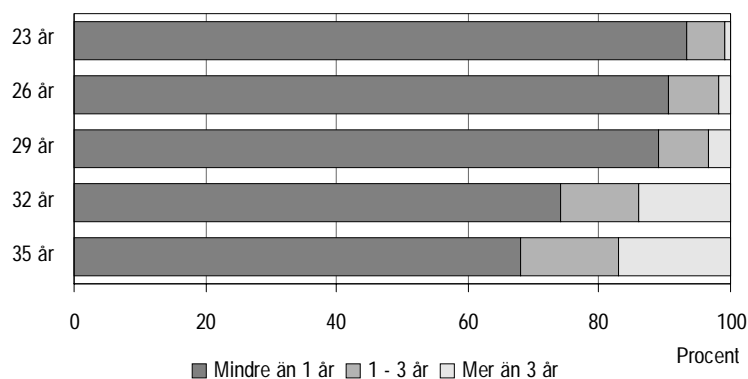
Kvinnor och män med barn

Det kan ta tid att få barn

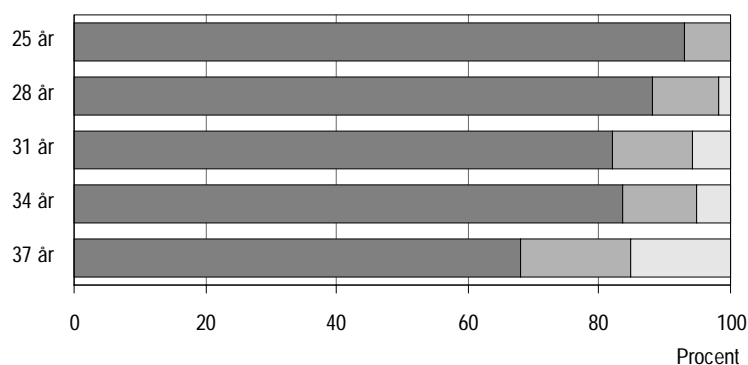
De som hade barn eller väntade barn blev tillfrågade om de hade fått vänta länge på den första graviditeten. Inte överraskande varierar tiden man försökt att bli gravid/att partnern skulle bli gravid med åldern vid första barnets födelse. Av de yngsta kvinnorna och männen svarade tre av tio att de över huvud taget inte planerat att få barn vid just det tillfället (i diagrammet ligger de tillsammans med dem som hade väntat högst ett år). Bland kvinnor i minst 32 års ålder hade 15 procent fått vänta i mer än tre år och några hade valt att adoptera (vilka inkluderas i gruppen minst tre år i diagrammet).

Tog det lång tid innan du/barnets mamma blev gravid med ert första barn? Procent

Kvinnor

Män

Barn – ett beslut som kräver eftertanke

Det kan dröja en tid innan man lyckas få barnet man bestämt sig för att man vill ha. Innan dess ska man också ha fattat beslut om att tiden är kommen för att försöka. De som hade minst ett barn (och fortfarande levde samman med barnets far/mor) tillfrågades om de hade diskuterat frågan om barn länge innan de tyckte att tidpunkten för att få första barnet var lagom. Av dem som fick barn i något högre ålder hade omkring hälften diskuterat det en tid innan de tyckte det var dags. Det är inga stora skillnader mellan kvinnor och män. Män rapporterar dock i något större utsträckning än kvinnor att de har diskuterat tidpunkten för första nedkomsten en tid. Kvinnorna sa sig i stället något oftare ha varit ganska säkra från början på att tiden var kommen.

Hade ni diskuterat detta med att skaffa barn länge innan ni försökte att få barn? Procent

	Inte planerat	Ganska säkra från början	Diskuterat en tid	Summa
Kvinnor				
23 år	38	38	24	100
26 år	16	42	42	100
29 år	11	38	51	100
32 år	18	34	48	100
35 år	13	47	40	100
Män				
25 år	37	25	38	100
28 år	22	33	45	100
31 år	21	30	49	100
34 år	18	39	43	100
37 år	13	31	56	100

De som hade diskuterat detta med barn en tid innan de bestämde sig, fick också svara på om det var något speciellt som hade gjort att det tagit tid att bestämma sig. Var tredje person hade kryssat för flera orsaker och många hade skrivit in egna motiv. Av dem som hade fått barn uppgav var tredje, som viktigaste motiv, att de väntat för att de var för unga. Att man ville bli färdig med sin utbildning eller få jobb/satsa på jobbet var också vanligt. Detta hade omkring var tredje urvalsperson svarat, ungefär lika många oavsett kön och ålder.

Var det något speciellt som gjorde att ni väntade? Procent

Redovisning av det viktigaste motivet

Ålder vid första barnets födelse	Ej svar	Personliga skäl	Bostaden	Jobb, studier	Mindre frihet	För unga	Eget svar	Summa
Kvinnor								
23 år	4	12	0	20	0	32	32	100
26 år	5	2	0	45	11	14	23	100
29 år	3	7	2	39	20	8	20	100
32 år	4	10	2	30	16	8	30	100
35 år	5	11	0	23	16	2	43	100
Män								
25 år	7	7	0	28	3	31	24	100
28 år	0	11	2	32	16	16	23	100
31 år	0	10	2	39	12	8	29	100
34 år	0	21	3	28	13	5	31	100
37 år	2	9	0	39	7	9	35	100

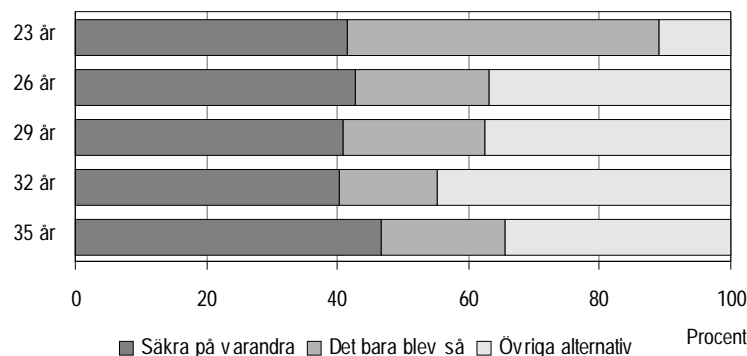
De som skrivit egna orsaker nämnde bl.a. att man först ville lära känna varandra bättre och att man behövde en ordnad ekonomi. Det var inte ovanligt att man svarade att man hade haft problem med att bli gravid. Detta kan vara ett tecken på att frågan var oklart formulerad (eller instruktionerna om vem som skulle svara på frågan) och att det inte var helt ovanligt att man missuppfattat frågan. Förmodligen tänkte man på tiden det tog att bli gravid snarare än på tiden det tog innan man bestämde sig.

Tryggt parförhållande – sedan barn

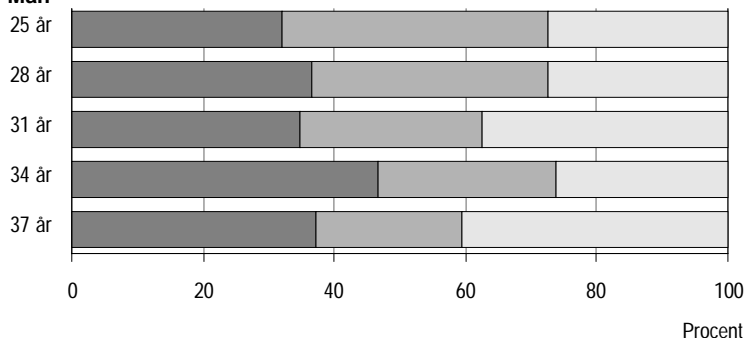
Vad är det då som framhålls som viktigt för att ta steget och få barn? Att uppleva att man funnit den rätta och vara säker på att man vill fortsätta leva tillsammans uppgavs ofta vara det som påverkade detta beslut. Det var något vanligare bland kvinnor. I stället var det något vanligare att männen svarade att ”det bara blev så”.

Vad påverkade tidpunkten för när ni ville ha första barnet?

Kvinnor

Män

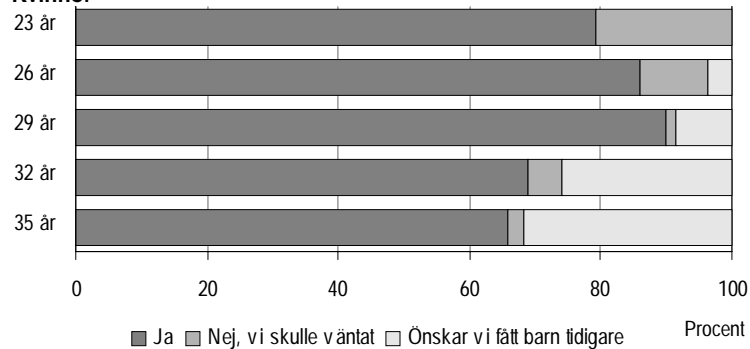
Den biologiska klockan ringer

Många var inte nöjda med de fasta svarsalternativen på frågan om vad som påverkar tidpunkten för barnets födelse utan kom med egna kommentarer. Att man hade gift sig förekom som orsak och att man kände sig mogen för att bli förälder. Det vanligaste svaret bland dem som hade uppnått 30-årsåldern hade med den egna eller partners ålder att göra. Det går att skjuta på barnafödandet till en viss gräns, men man vågade inte vänta längre om man skulle hinna få barn. Det var också de som påpekade att de själva inte gjort valet, utan att tidpunkten berodde på när de fick tid för infertilitetsbehandling.

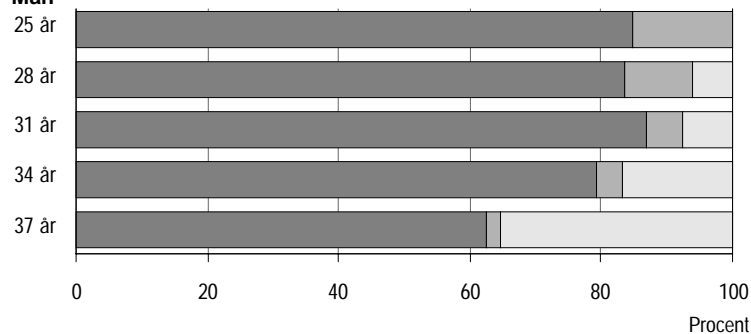
Flertalet var nöjda med tidpunkten för första nedkomsten och allra mest nöjda var de kvinnor som fått första barnet i 29 års ålder. De kvinnor som fått första barnet i 23 års ålder och de män som blivit pappor i 25 års ålder tyckte att de kanske skulle ha väntat litet. Inte överraskande var mönstret det motsatta för dem som blivit första-gångsförälder i högre ålder. Det var inte ovanligt att de i efterhand önskade de att de hade fått barn litet tidigare.

Var tidpunkten för när du fick första barnet den bästa?

Kvinnor

Män

Tvåbarnsnormen gäller fortfarande

Ganska många av dem som hade fått sitt första barn under 1998 – mellan 30 och 40 procent – hade redan hunnit få fler barn eller var gravida på nytt vid undersökningstillfället våren 2000. Skillnaderna mellan olika åldersgrupper var i detta avseende relativt liten. Den lägsta andelen hade kvinnor som fått första barnet i 23 års ålder och den högsta hade kvinnor och män som fått första barnet i 32 resp. 34 års ålder.

Andelen kvinnor och män som hade fått minst två barn eller som väntade det andra

Kvinnor och män som fick första barnet 1998 efter ålder vid första nedkomsten

Kvinnor	Procent	Män	Procent
23 år	28	25 år	35
26 år	36	28 år	35
29 år	38	31 år	37
32 år	44	34 år	43
35 år	36	37 år	31

Många av de kvinnor och män som ännu inte fått fler barn räknade med att få det. Andelen sjunker när kvinnans och mannens ålder ökar. Ändå svarar fyra av tio (idag) 37-åriga ettbarnsmödrar ja på frågan om de tror att de kommer att skaffa fler barn. Till denna andel ska läggas 31 procent som svarar kanske. Dessutom hade ju 36 procent redan fått fler barn av dem som fick första barnet i 35 års ålder.

Om de framtida planerna skulle hålla, dvs. om man till andelen som redan fått barn nummer två lägger alla de som svarat att de bestämt räknar med att de kommer att få fler barn inom 5-6 år skulle omkring 85 procent av de kvinnor, som fick första barnet före 30 års ålder få minst två barn. För män skulle motsvarande andel vara omkring 80 procent. I dessa andelar ingår inte de som svarat kanske. Utan tvekan finns det fortfarande en stark önskan hos föräldrar att ha minst två barn.

Tror du att du kommer att skaffa fler barn inom de närmaste 5–6 åren?

Kvinnor och män som hade ett barn och ej var gravida

Kön	Ja	Kanske	Troligen inte	Nej	Har redan fått barn + räknar med att få barn
Kvinnor					
23 år	78	16	3	4	84
26 år	77	20	1	1	85
29 år	78	12	3	7	87
32 år	65	21	10	5	80
35 år	38	31	10	21	61
Män					
25 år	69	20	2	9	80
28 år	69	19	9	3	80
31 år	67	15	6	12	79
34 år	38	23	14	25	64
37 år	51	18	9	22	66

Bättre ekonomi – fler barn?

Runt var femte ettbarnsförälder, vare sig det var en kvinna eller en man som svarat på enkäten, var osäker på, men inte helt avvisande till tanken på att få barn inom de närmaste 5-6 åren. De hade svarat ”kanske” eller ”troligen inte”. En del av tveksamheten till att få fler barn hade orsaker som var relaterade till den egna ekonomin eller till arbetslivet. Det var svårt att få tiden att räcka till. Det var heller inte ovanligt att man helt enkelt svarade att det var lagom med det antal barn man redan hade. Var femte kvinna som hade fått det första barnet i 35 års ålder och inte fått fler barn var inte säkra på om de över huvud taget kunde få fler barn.

Andra som inte valt ett av de fasta svarsalternativen utan lämnat egna kommentarer svarade ofta att deras egen eller partners ålder gjorde dem tveksamma. Att få det första barnet i förhållandevis hög ålder kan medföra att man plötsligt upplever att man är för gammal för att få fler barn.

De som var tveksamma fick också följdfrågan om det fanns något som kunde göra dem mindre tveksamma. Speciellt de yngre föräldrarna med ett barn svarade att bättre ekonomiska förhållanden kanske skulle kunna påverka dem. Att arbetsförhållandena ändrades så att de lättare gick att kombinera med ett liv med barn, förkortad arbetstid och att det togs mer hänsyn till barn i det dagliga livet var också sådant som skulle kunna minska tveksamheten. Också de som valt alternativet ”annat” nämnde ofta förhållanden som skulle kunna underlätta det dagliga livet. Några av kommentarerna handlade också om att det var för dyrt med provrörsbefruktningar.

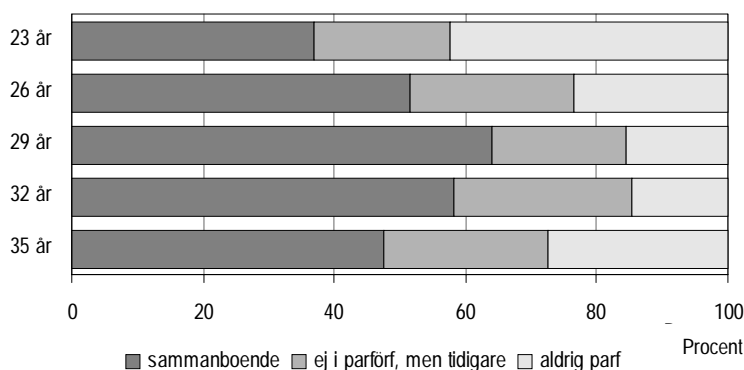
Orsakerna till att man inte ville ha fler barn överensstämmer ganska väl med svaren som de tveksamma uppgav. Det är emellertid så få som har svarat att de inte vill ha fler barn att det är svårt att se på svaren i detalj. Att vara för gammal, att ha en svår graviditet bakom sig och att inte kunna få fler barn är exempel på orsaker som framkommit i de öppna svaren.

Kvinnor och män utan barn

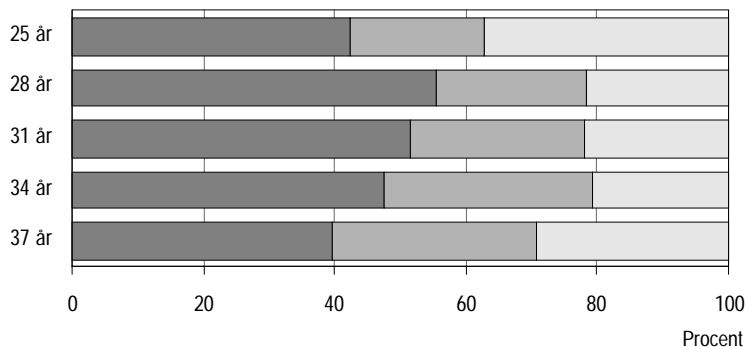
Många av dem som ännu inte hade fått något barn räknade med att bli förälder så småningom. Orsaken till att man inte hade fått barn än varierade med respondentens ålder och familjesituation. Medan de som hade barn oftast var sammanboende var det många som var ensamstående bland de barnlösa. Många hade dock tidigare levt i ett parförhållande, men inte nu längre.

Barnlösa kvinnor och män efter "civilstånd". Procent

Kvinnor

Män

Av de barnlösa kvinnorna i 32 års ålder levde 40 procent utan partner. Två av tre hade varit sammanboende tidigare, men de hade hunnit flytta isär. Av männen var över hälften av de barnlösa 34-åriga männen (av de relativt få som besvarat enkäten) ensamstående. Andelen ensamstående bland de barnlösa över 30 års ålder är högre än bland dem som är strax under 30 år. En bidragande orsak till detta är nog att

de som är sammanboende ofta får barn runt 30-årsåldern och det därför blir en överrepresentation av ensamstående bland dem som fortfarande är barnlösa. Med tanke på bortfallets fördelning kan man misstänka att andelen ensamstående bland de barnlösa kan vara ännu högre än den vi fått fram.

Tankar om barn och familj är naturligtvis påverkade av den situation man lever i. För dem som lever i ett parförhållande är nog frågan om barn mer aktuell än hos dem som lever som ensamstående. Vi har därför delat materialet i två delar efter sammanboendestatus. Det är viktigt att komma ihåg att svarsprocenten är lägre bland dem som inte har barn än bland dem som har barn (särskilt för män). Denna ytterligare uppdelning av de barnlösa gör att man inte ska tolka de olika andelarna alltför bokstavligt.

Först råda över sin egen tid – sedan barn

De flesta sammanboende som ännu inte hade fått barn (och heller inte var gravida) räknade med att få barn så småningom, även om andelen sjunker med stigande ålder. I stället ökar andelen tveksamma. Sammanboende barnlösa män är dock något mindre säkra än motsvarande grupp kvinnor. Det är först bland kvinnor i 35 års ålder och bland män i 37 års ålder som svaret ”nej” blir förhållandevis vanligt.

Tror du att du kommer att skaffa barn någon gång? Procent

Barnlösa kvinnor och män som var sammanboende

Ålder	Ja	Kanske	Troligen inte	Nej	Ej svar	Summa
Kvinnor						
23 år	95	3	0	3	0	100
26 år	87	9	0	2	2	100
29 år	84	15	2	0	0	100
32 år	80	13	4	4	0	100
35 år	48	18	23	13	0	100
Män						
25 år	94	0	0	0	6	100
28 år	76	20	0	2	2	100
31 år	80	17	0	3	0	100
34 år	57	30	10	0	3	100
37 år	30	30	15	26	0	100

Vad var det då som gjorde att de ännu inte hade fått barn? Det vanligaste svaret var helt enkelt att man bara inte hade hunnit än. Det var så mycket annat man skulle hinna först. Eller också hade tiden gått åt till

studier och andra hade ännu inte uppnått arbetsförhållanden eller en ekonomisk situation som gjorde det möjligt att ha barn.

Varför har du ännu inte fått barn? Procent

Barnlösa kvinnor och män som lever i ett parförhållande

Ålder	Parförhållandet för nytt	Göra annat först	Avsluta studier först	Arbete, ekonomi	Inte blivit gravid än	Annat	Summa
Kvinnor							
23 år	6	36	18	24	6	9	100
26 år	7	41	18	14	9	11	100
29 år	9	33	13	28	11	7	100
32 år	8	18	15	5	33	21	100
35 år	18	6	0	6	71	0	100
Män							
25 år	9	52	17	13	0	9	100
28 år	3	37	23	17	10	10	100
31 år	10	35	10	20	25	0	100
34 år	23	46	8	8	15	0	100
37 år	25	13	0	13	25	25	100

Med stigande ålder tillkommer också att man ännu inte lyckats bli gravid som bidragande orsak till varför man ännu inte har fått barn. Vid 35 års ålder uppgav sju av tio kvinnor att det var den viktigaste orsaken till att man ännu inte har fått barn.

Sammanboende män som räknar med att få barn uppvisar samma mönster, men uppger mindre ofta att partnern ännu inte lyckats bli gravid. Det gör däremot de tveksamma männen i 34 och 37 års ålder. Kvinnor, som är tveksamma har antingen rapporterat att de inte har någon längtan efter barn eller inte vill avstå möjligheten att satsa på jobbet eller att råda över sitt eget liv.

Bättre ekonomi och ett barnvänligare samhälle var något som nog skulle minska tveksamheten.

Det är så få av de sammanboende som helt tar avstånd från tanken på att skaffa barn att det inte är möjligt att dra några generella slutsatser om de bakomliggande orsakerna till att de inte räknar med att få barn.

Ensamstående tveksamma

Också många som inte levde i ett parförhållande vid intervjun räknade med att de skulle skaffa barn så småningom. Det var dock betydligt vanligare att de ensamstående svarade "kanske" eller "troligen inte".

Tror du att du kommer att skaffa barn någon gång? Procent

Ensamstående barnlösa kvinnor och män

Ålder	Ja	Kanske	Troligen inte	Nej	Ej svar	Summa
Kvinnor						
23 år	79	18	1	1	0	100
26 år	75	17	6	2	0	100
29 år	72	17	6	6	0	100
32 år	55	35	3	8	0	100
35 år	27	52	16	5	0	100
Män						
25 år	69	24	2	2	2	100
28 år	59	27	5	3	5	100
31 år	58	27	9	3	3	100
34 år	39	33	9	15	3	100
37 år	27	41	15	15	2	100

En viktig orsak till att de ensamstående ännu inte hade fått barn var att man inte hade någon partner att få barn tillsammans med. Speciellt gällde det för dem som kommit upp i 30-årsåldern. De yngre svarade oftare att det var så mycket annat man ville hinna med först, precis som de yngre barnlösa sammanboende kvinnorna och männen.

Varför har du ännu inte fått barn? Procent

Ensamstående barnlösa kvinnor och män

Ålder	Ingen partner att få barn med	Göra annat först	Studier först	Arbete, ekonomi	Inte blivit gravid än	Annat	Summa
Kvinnor							
23 år	30	48	4	8	0	10	100
26 år	47	42	3	0	0	8	100
29 år	48	35	4	9	4	0	100
32 år	56	22	6	11	0	6	100
35 år	82	9	0	0	0	9	100
Män							
25 år	66	28	0	3	0	3	100
28 år	67	19	5	5	0	5	100
31 år	79	5	0	16	0	0	100
34 år	85	8	0	8	0	0	100
37 år	82	9	9	0	0	0	100

Jobb, studier och ekonomi nämns inte så ofta som orsak till att man inte har fått barn än av de ensamstående som av de sammanboende. Det är nog främst en följd av att det kanske inte har varit så aktuellt för de ensamstående att fundera över om tiden är kommen för barn eller inte. Och är barnafödande inte aktuellt finns det ju heller ingen

orsak till att uppleva studier, arbetslöshet eller dålig ekonomi som ett hinder för barnafödande.

De ensamstående barnlösa kvinnorna och männen var något mer osäkra på om de skulle få barn än de som levde i ett parförhållande. Den viktigaste orsaken till detta var kanske inte oväntat att de inte hade någon partner. Det var alltså inte bara det vanligaste skälet till att de som räknade med att få barn ännu inte fått det utan också till att relativt många var osäkra på om de skulle få barn någon gång eller ej. Så var det oavsett om det var en kvinna eller man som svarat och oavsett ålder. Att man träffade en partner var därför också det som främst skulle kunna minska tveksamheten.

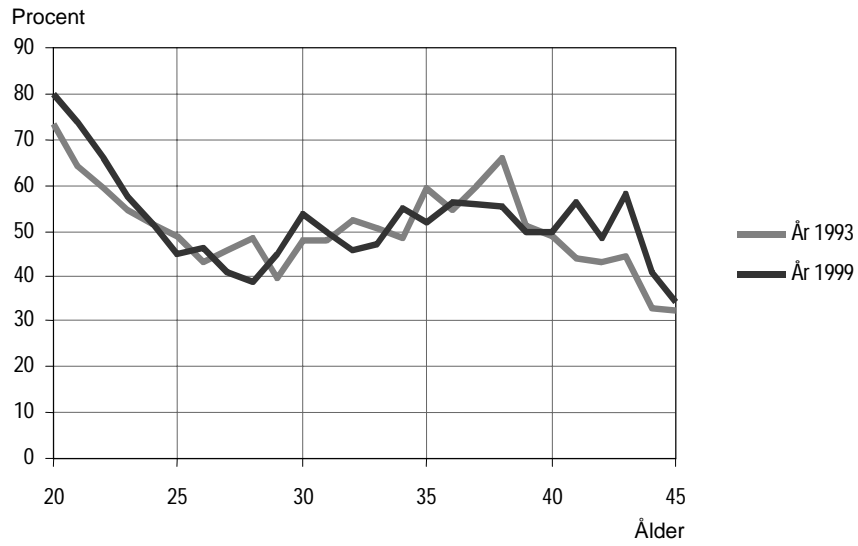
Vanligare att leva som singel?

Vi vet väldigt litet om hur vanligt det är och i vilka åldrar som unga kvinnor och män flyttar samman idag. Att någon är sambo framgår än så länge inte ur statistiken¹. Det är därför bara när man direkt frågar unga kvinnor och män, som man kan få reda på om de lever som ensamstående eller som sambor.

Redan i en undersökning från 1992 framkom resultat som visade att det tar förhållandevis lång tid idag för många unga kvinnor och män att finna en varaktig partner. Man flyttar ihop i tidigt, flyttar isär igen (nästan alltid utan att man fått barn tillsammans), ingår ett nytt parförhållande och tiden går. Frågan är i vilken utsträckning som detta kan vara en bidragande orsak till att barnlösheten ökar bland kvinnor i 30-35 års ålder?

I arbetskraftsundersökningarna kan man vid sidan av befolkningens sysselsättning också få information om familjeförhållanden. Respondenterna får svara på frågor om de är ensamstående eller sammanboende och om de har hemmaboende barn. Eftersom kvinnor oftast bor tillsammans med de barn de fått kan man få en bild av deras situation. Som framgår ur diagrammet på nästa sida är en förhållandevis hög andel av de kvinnor som inte har hemmavarande barn ensamstående. Det ser inte ut att ha skett några stora förändringar mellan 199 och 1999, bortsett från i de lägre åldrarna, där andelen sammanboende bland de barnlösa minskat tydligt. Om det är unga kvinnor som bor i egen lägenhet eller kvar i föräldrahemmet har vi inte kunskap om.

¹ I samband med folkräkningen 2005 ska folkbokföringen ändras så att alla blir folkbokförda på en lägenhet i stället för som nu på en fastighet. Det kommer att öka möjligheterna att kunna redovisa sambor.

**Andel ensamstående bland barnlösa kvinnor enligt
arbetskraftsundersökningarna 1993 och 1999**

Egna kommentarer

Enkäten avslutades med:

Tack för hjälpen!

Om du har några kommentarer, anteckna dem gärna på nästa sida!

Många utnyttjade denna möjlighet, i synnerhet kvinnor (se tabellen på sidan 8). Kommentarererna ger mycket intressant information om hur dagens kvinnor och män tänker runt frågor som har med barn att göra. De delar inte bara med sig av egna erfarenheter utan ofta också av hur personer i deras omgivning resonerar.

I bilaga 2 redovisas ett urval av dessa kommentarer för varje köns- och åldersgrupp för sig. Urvalet har gjorts på så sätt att det förhoppningsvis ska ge en någorlunda representativ bild av de synpunkter som kommit fram. I detta kapitel redovisas en sammanfattning av innehållet.

Kvinnor som har fått sitt första barn i 23 eller 26 års ålder är med dagens ögon sett – relativt unga mödrar. Man kan förmoda att de har en något sämre ekonomisk situation än de något äldre föräldrarna. Kommentarererna handlar i alla fall ofta om den dåliga ekonomiska situationen för småbarnsföräldrar. Hur svårt det är att ha råd att arbeta deltid. Många påpekar att de skulle vilja ha möjlighet att själva vara hemma med sina barn längre tid än vad dagens föräldraförsäkring tillåter. Många nämner att de skulle vilja vara hemma på heltid med sina barn och inte lämna barnen på dagis förrän de kommer upp i treårsåldern, ibland ändå senare.

Arbetsgivarnas krav och kvinnors underläge när det gäller möjligheter att kombinera yrkesliv och familjeliv nämns också.

Den här gruppen är väl den som minst av alla själva kan ha känt av de samhällsförändringar som ägde rum under 1990-talet, eftersom de var så unga under ”de goda åren” runt 1990. Ändå refererar de ofta till nedskärningar i bl.a. barnomsorg och skola som ett problem för småbarnsfamiljerna.

Kvinnor som fick sitt första barn i 29 års ålder, 1998, nämner också orsaker som liknar de som de yngre mammorna nämnde. Också taket i föräldraförsäkringen nämns som en hämmande faktor för att kvinnor och män ska kunna dela på föräldraledigheten. Det är väl troligt att det är vanligare att de som fått första barnet då kvinnan är 29 år har nått upp till inkomster, som ligger över ”taket” för föräldraförsäkringen.

De är också flera som reagerar på den stress, som de upplever att ”21-månadersregeln” skapar för föräldrarna.

Kvinnor, som fick sitt första barn i 32 års ålder nämner vid sidan av orsaker som påminner om de tidigare nämnda också de krav som ställs på kvinnor och män idag. Man ska klara allt. Familj, karriär, utlands-erfarenhet, socialt liv, utbildning nämns som exempel på det man ska klara av. I denna åldersgrupp nämns också allt oftare problemen med att bli gravid. Att skaffa barn för dessa par blir en kostnadsfråga. Detta problem kommer i än högre grad upp bland kvinnor som blivit första-gångsmammor först i 35 års ålder. Någon nämner att det generellt råder stor brist på kunskap om de följder som det kan ha att skjuta på barnafödandet.

Det är färre män som spontant skrivit kommentarer om orsaker till det låga barnafödandet. Men de som gjort det har i stort sett synpunkter som överensstämmer ganska väl med dem som kvinnorna skrivit. Också män som har fått sitt första barn relativt tidigt (före 31 års ålder) nämner ekonomi och att familjen borde ges möjlighet att själv få ta hand om barnen. Ersättningsnivån i föräldraförsäkringen borde höjas och bättre ersättning till studerande som väljer att få barn.

När mannens ålder ökar blir det också allt vanligare att infertilitets-problemen nämns. Samtidigt blir det något mindre vanligt att den ekonomiska situationen nämns.

Vad säger då de barnlösa? Ja, egentligen är det inte så stor skillnad på kommentarerna mellan de kvinnor och män som har barn och de som inte har det. Ett intryck är dock att de barnlösa talar i något mer generella termer än de som har barn. Det är mycket man vill hinna med innan barn är aktuellt. Samhället ställer inte upp och alla nedskärningar bl.a. i barnomsorg och skola har gjort det svårare att ha barn. Arbetslivet är för stressigt, arbetsgivarna kräver så mycket att det inte finns utrymme för barn. Det är svårt för parförhållanden att överleva med dålig ekonomi. Det finns så många alternativa livsstilar idag, som är både accepterade och lockande så man skjuter på barnafödande. Att få barn upplevs som steget in i en annan livsform.

Vad har vi lärt oss av denna undersökning

Om man försöker summera vad vi har lärt oss av denna undersökning är nog det första intrycket att flertalet kvinnor och män har en mycket positiv inställning till ett liv med barn. De flesta som svarat på enkäten upplever barn som något mycket betydelsefullt och det är väldigt få som säger sig inte vilja ha barn förr eller senare. Ges de yttre möjligheterna kommer nog kvinnor och män att få barn också i framtiden – ofta minst två, för vi verkar fortfarande ha något av ett tvåbarnsideal. Men först är det mycket som ska hinnas med. Utbildning, etablering på arbetsmarknaden, göra andra saker man har lust till, ett fritt liv utan det ansvar som barn ger, en partner man vill ha barn tillsammans med och så är tiden kanske mogen. Om allt vill sig väl. Det tycks dock finnas två saker som kan sätta käppar i hjulet: att man inte finner den man vill leva tillsammans med/att parförhållandet spricker samt att man inte lyckas bli gravid när man till slut har bestämt sig för att tiden är mogen.

Svaren från de ensamstående barnlösa respondenterna kan tolkas som att det vanligtvis inte finns något medvetet ställningstagande för eller emot att få egna barn. Snarare är det en följd av hur livet har utvecklats. Barn är inte så centralt att man tänker sig att få barn utan att leva i ett stabilt parförhållande. Att vara barnlös är heller inte medvetet val, så om man träffar någon man vill leva tillsammans med räknar man nog med att ändå få barn.

De flesta som lever i ett parförhållande har redan fått barn eller räknar med att få barn så småningom. Att inte lyckas bli gravid verkar vara ett stort problem för förhållandevis många. Hur vanligt det är kan vi inte få kunskap om utifrån denna undersökning, men kanske har det blivit ett växande problem. Idag kan man enkelt undvika att bli gravid om man inte vill ha barn, men det är inte lika enkelt att själv bestämma tidpunkten för när man så ska ha barn. Senareläggningen av barnafödandet har naturligtvis lett till att mindre tid finns till rådighet. När man så slutligen har bestämt sig för att tiden är mogen är nog otåligheten stor. Det har nog alltid varit så att en del kvinnor och män har fått vänta kanske i flera år innan en önskad graviditet varit ett faktum. Men hur mycket tid upplever man att man har på sig idag, när man kanske bestämmer sig för att man vill ha barn först efter 30 års ålder? Många nämner att samhällets stöd till dem som är ofrivilligt barnlösa är för litet. Långa väntetider till undersökningar och ev. behandling

och höga kostnader upplevs som problem. Och plötsligt är man t.o.m. för gammal för att få adoptera spädbarn. Man kan fråga sig hur medvetna kvinnor och män är om riskerna med att skjuta upp barnafödandet så högt upp i åldrarna som nu är vanligt. Och vad vet man egentligen om de medicinska problemen?

Den positiva inställningen till barn betyder inte att kvinnor och män upplever det som problemfritt att leva med små barn idag. Många småbarnsföräldrar har ekonomiska problem och önskar att föräldraledigheten vore längre. Det tycks också vara en viss ovilja mot att lämna barnen på dagis redan i ett års ålder. Barngrupperna är stora och arbetslivet ställer hårda krav, vilket tillsammans gör situationen mycket jobbig för småbarnsföräldrarna och för deras barn.

Det är överraskande vanligt att man nämner att regeln som säger att man får behålla nivån i föräldraförsäkringen om nästa barn föds inom 30 månader skapar stress. Denna regel som är till för att ge en rimlig föräldraförsäkring till dem som får barnen så tätt att det kan vara svårt att hinna kvalificera sig för en rimlig nivå på föräldraförsäkringen upplevs tydligen ibland som ett försök från samhällets sida att styra barnafödandet. Den ekonomiska förlusten om man inte lyckas uppfylla regelns villkor upplevs som stora.

Det är inte ovanligt att respondenterna nämner att kraven i dagens samhälle är så stora. Det är så mycket man ska klara idag – man ska ha utbildning, ha rest utomlands, ha ett rikt socialt liv och vara framgångsrik i arbetslivet.

En fråga man ställer sig efter att ha gått igenom svaren på denna undersökning är: Hur mycket har kraven på arbetsmarknaden förändrats under 1990-talet? Är det olika för olika utbildningsgrupper, mellan olika branscher, i små och stora företag, i olika delar av landet osv.? Som väl oftast gäller när man genomför en undersökning får man ökad kunskap inom vissa områden samtidigt som nya problemställningar dyker upp.

What have we learned from this survey?

If we try to sum up what we have learned from this survey, the first point that strikes us is probably that most women and men have a very positive attitude to a life with children. Most of those who have responded to the questionnaire feel that children are very important and very few say that they do not want to have children sooner or later. Conditions permitting, we can expect women and men to continue to have children in future – often at least two, as we appear still to have something of a two-child ideal. But there are plenty of other things that have to be done first. We have to complete our education, find a place in the labour market, do other things we feel like doing, lead a free life without the responsibility that comes with children, find a partner we want to have children with – and then perhaps the time will be ripe. If all goes well. But there seem to be two things that can put a spoke in the wheel: we fail to find the person we want to share our life with/our relationship breaks up, or we fail to get pregnant when we have finally decided that the time is ripe.

Answers from single respondents without children can be interpreted to mean that there is normally no conscious decision for or against having children of one's own. It is more a matter of the course life happens to have taken. Children are not so central that people think about having children without being in a stable relationship. Nor is being childless a conscious choice – if we are single and without children but then meet someone we want to share our life with we probably expect to have children after all.

Most of those who live in a stable relationship already have children or expect to have children in due course. Not managing to become pregnant seems to be a major problem for a relatively large number of people. This survey in itself does not allow us to draw any conclusions as to how common it actually is, but there are indications that it may have become a growing problem. These days it is easy to avoid pregnancy if one doesn't want to have a child, but it is not so simple to determine when exactly to have children when one has decided to do so. A natural consequence of the postponement of childbirth is that less time is available. When one has finally decided that the time is ripe, one is likely to feel considerable impatience. No doubt it has always been the case that some women and men have had to wait perhaps for several years before the pregnancy they wished for

became a reality. But how much time do people feel they have at their disposal today, when they may not decide they want to have children until after they are thirty? Many respondents say that society provides too little support to those who are childless against their will. They feel that long waits for medical examinations and possible treatment are a problem, as are the high costs involved. And then, all of a sudden, they are too old even to be allowed to adopt a baby. We may well ask how aware women and men are of the risks they run in delaying childbirth to as late an age as has now become common. And what do they actually know about the medical problems involved?

The positive attitude towards children does not mean that women and men feel that life with small children these days is free of problems. Many parents with young children experience economic difficulties and wish parental leave were longer. There also seems to be some reluctance about leaving children at day care centres at as early an age as one year old. The groups of children at day care are large, and working life makes severe demands, so that all in all, the situation for parents and their young children is very difficult.

It is surprising how common it is for respondents to say that the rule that they are entitled to retain the same level of parental insurance if their next child is born within 30 months causes stress. This rule is intended to provide reasonable parental insurance to parents who have children so close together that it can be difficult for them to qualify for an adequate level of parental benefits, but it is apparently sometimes felt to be an attempt on the part of society to control childbirth. The economic loss suffered if one fails to meet the conditions specified in the rule is felt to be substantial.

It is not uncommon for respondents to say that society today makes very heavy demands. There are so many things one is supposed to manage to achieve these days – one is expected to have an education, to have travelled abroad, to have a rich social life and to be successful in one's work.

One question that suggests itself after going over the answers to this survey is how much demands on the labour market have changed in the course of the 1990s. Is the answer different for people in different educational categories, different industries, small or large companies, different parts of the country, etc? As is probably generally the case when we conduct a survey, while we obtain more knowledge about some areas, new questions arise.

Varför föds det så få barn?

Under 1990-talet har barnafödandet sjunkit mycket kraftigt i Sverige och i dag har vi den lägsta nivå som någon gång observerats i vårt land. Vi vet inte riktigt varför det är så även om det finns olika teorier. För dem som ska utforma politiken på områden som påverkar barn och barnfamiljer är det viktigt att förstå varför det föds så få barn. Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet bidrar därför till finansieringen av denna undersökning

Unga människor borde vara de som bäst vet vilka hinder och önskemål om barn det finns i dag. Vi har därför formulerat ett antal frågor som vi ställer till unga kvinnor och män. Du är en av tre tusen som valts ut helt slumpmässigt. Vi skulle vara mycket glada om du ville besvara frågorna och sedan sända in svaren till oss i det portofria kuvert som vi sänt med.

Frågeblanketten ser kanske tjock ut med sina åtta sidor, men du kommer snart att märka att du endast ska svara på en del av frågorna. Vi har nämligen ställt litet olika frågor till dem som har fått barn och till dem som inte har det.

Dina svar är naturligtvis skyddade. När resultaten presenteras kommer det att ske i form av tabeller vilket gör att ingen kan se hur just du svarat. Samtliga uppgifter är skyddade enligt sekretesslagen (SFS 1980:100). Alla som arbetar med undersökningen vid Statistiska centralbyrån har tystnadsplikt. För att inte behöva ställa så många frågor i enkäten har vi hämtat uppgifter från Statistiska centralbyråns register över totalbefolkningen (RTB) om kön, ålder, bostadsort och födelseland. Numret längst upp på frågeblankettens första sida är till för vi skall kunna pricka av frågeblanketten när den kommit tillbaka till oss. På så sätt slipper du en onödig påminnelse.

***Alla svar är lika viktiga för undersökningens tillförlitlighet.
Vi ber dig därför sända in enkäten oavsett om du har barn eller ej. Vi vill gärna att du svarar även om du inte alls funderat på att få barn.***

Har du frågor om enkäten får du gärna höra av dig till Britta Hoem, Statistiska centralbyrån, telefon 08-5069 4819 eller xx, Statistiska centralbyrån, telefon 019-17 69 30. Vid rikssamtal - be att få bli uppringd av oss.

Varmt Tack på förhand för din medverkan!

Britta Hoem
Undersökningsledare
Statistiska centralbyrån
britta.hoem@scb.se

Bakgrundsfrågor till alla		
1 Är du gift/sambo?		
1 ☐ Ja	→	Vilket år flyttade ni ihop? Gå till fråga 5
2 ☐ Nej		
<i>Om nej i fråga 1</i>		
2 Har du tidigare levt tillsammans med en partner i minst sex månader?		
1 ☐ Ja		
2 ☐ Nej		
3 Har du en fast partner som du inte bor tillsammans med ?		
1 ☐ Ja		
2 ☐ Nej	→	Gå till fråga 5
<i>Om ja i fråga 3</i>		
4 Tror du att ni kommer att flytta ihop under det närmaste året?		
1 ☐ Ja		
2 ☐ Nej		
5 Vilken typ av boende har du/ni?		
1 ☐ Jag och/eller min partner äger bostaden (inkl bostadsrätt)		
2 ☐ Jag och/eller min partner har förstahandskontrakt till en hyreslägenhet		
3 ☐ Jag och/eller min partner har andrahandskontrakt till en hyreslägenhet		
4 ☐ Jag och/eller min partner hyr mer tillfälligt med "tredje-fjärdehands"-kontrakt		
5 ☐ Jag/vi bor hos föräldrar (eller ev. svärföräldrar)		
6 ☐ Övrigt (i studentbostad, inneboende, kollektiv, andra släktingar mm.)		
Nu följer några frågor om din och din ev. partners sysselsättning och utbildning. Om du inte bor ihop med någon partner svarar du bara för dig själv.		
6 Vilken är din resp. din partners nuvarande sysselsättning? <i>Kryssa för det som är din/din partners huvudsakliga sysselsättning.</i>		
	Jag är	Min partner är
Studering	1 ☐	1 ☐
Egen företagare (inkl. jordbrukare, självständig...)	2 ☐	2 ☐
Anställd (även sjukskriven, föräldraledig)	3 ☐	3 ☐
Arbetslös och söker jobb	4 ☐	4 ☐
Arbetspraktik, anställningsstöd, kommunala ungdomsprogram OTA, OSA	5 ☐	5 ☐
"Hemmafru/hemmaman" (ej föräldraledig eller tjänstledig från arbete)	6 ☐	6 ☐
Sjukbidrag, förtidspensionär mm.	7 ☐	7 ☐
Övrigt	8 ☐	8 ☐

7 Om du/din partner har jobb: Jobbar du/ni hel- eller deltid? Är det ett fast eller tidsbegränsat arbete?	Jag jobbar: 1 ☐ heltid 2 ☐ deltid 1 ☐ fast 2 ☐ tidsbegränsat	Min partner jobbar: 1 ☐ heltid 2 ☐ deltid 1 ☐ fast 2 ☐ tidsbegränsat																								
8 Hur många år har du/ni jobbat (mer eller mindre sammanhängande)? <i>(Räkna även med ev. barnledighet och tillfällig tjänstledighet. Du behöver inte räkna bort korta perioder då du inte hade jobb t.ex. tid mellan två olika jobb.)</i>																										
9 Söker du/din partner (nytt) jobb? Jag 1 ☐ Ja, jag har sökt jobb i.....månader 2 ☐ Nej	Min partner 1 ☐ Ja, han/hon har sökt jobb i.....månader 2 ☐ Nej																									
10 Vilken är din/din partners högsta avslutade utbildning: <table border="0" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">Jag</th> <th style="text-align: center;">Min partner</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grundskola eller motsvarande</td> <td style="text-align: center;">1 ☐</td> <td style="text-align: center;">1 ☐</td> </tr> <tr> <td>Gymnasium (yrkesinriktat)</td> <td style="text-align: center;">2 ☐</td> <td style="text-align: center;">2 ☐</td> </tr> <tr> <td>Gymnasium (samhällsvetenskaplig/ekonomisk, naturvetenskaplig eller teknisk inriktning)</td> <td style="text-align: center;">3 ☐</td> <td style="text-align: center;">3 ☐</td> </tr> <tr> <td>Eftergymnasial utbildning mindre än tre år</td> <td style="text-align: center;">4 ☐</td> <td style="text-align: center;">4 ☐</td> </tr> <tr> <td>Eftergymnasial utbildning tre år eller längre</td> <td style="text-align: center;">5 ☐</td> <td style="text-align: center;">5 ☐</td> </tr> <tr> <td>Forskarutbildning</td> <td style="text-align: center;">6 ☐</td> <td style="text-align: center;">6 ☐</td> </tr> <tr> <td>Övrig</td> <td style="text-align: center;">7 ☐</td> <td style="text-align: center;">7 ☐</td> </tr> </tbody> </table>				Jag	Min partner	Grundskola eller motsvarande	1 ☐	1 ☐	Gymnasium (yrkesinriktat)	2 ☐	2 ☐	Gymnasium (samhällsvetenskaplig/ekonomisk, naturvetenskaplig eller teknisk inriktning)	3 ☐	3 ☐	Eftergymnasial utbildning mindre än tre år	4 ☐	4 ☐	Eftergymnasial utbildning tre år eller längre	5 ☐	5 ☐	Forskarutbildning	6 ☐	6 ☐	Övrig	7 ☐	7 ☐
	Jag	Min partner																								
Grundskola eller motsvarande	1 ☐	1 ☐																								
Gymnasium (yrkesinriktat)	2 ☐	2 ☐																								
Gymnasium (samhällsvetenskaplig/ekonomisk, naturvetenskaplig eller teknisk inriktning)	3 ☐	3 ☐																								
Eftergymnasial utbildning mindre än tre år	4 ☐	4 ☐																								
Eftergymnasial utbildning tre år eller längre	5 ☐	5 ☐																								
Forskarutbildning	6 ☐	6 ☐																								
Övrig	7 ☐	7 ☐																								
11 Vilket år avslutade du/din partner den senaste utbildningen? <i>(räkna inte in kurser/internutbildningar mm. kortare än en termin)</i> Min senaste utbildning slutade år..... Min partners senaste utbildning slutade år.....																										
Nu följer några frågor om barn – med egna barn menar vi biologiska eller adopterade barn.																										
12 Är du/din partner gravid? <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">1 ☐ Ja</td> <td style="text-align: center;">2 ☐ Nej</td> </tr> </table>			1 ☐ Ja	2 ☐ Nej																						
1 ☐ Ja	2 ☐ Nej																									
13a Har du egna barn som du bor tillsammans med (minst halva tiden)? 1 ☐ Ja → När föddes barnet/barnen? <table border="0" style="display: inline-table; margin-left: 20px;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Barn 1</td> <td style="text-align: center;">Barn 2</td> <td style="text-align: center;">Barn 3</td> <td style="text-align: center;">Barn 4</td> </tr> </table> 2 ☐ Nej							Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4																
Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4																							

13b Har du egna barn som du inte bor tillsammans med (eller bor med mindre än halva tiden)?

1 Ja → När föddes barnet/barnen?
 Barn 1 Barn 2 Barn 3 Barn 4

2 Nej

13c Har din ev. partner egna barn som bor hos er (minst halva tiden)?

1 Ja → När föddes barnet/barnen?
 Barn 1 Barn 2 Barn 3 Barn 4

2 Nej

13d Har din ev. partner egna barn som inte bor hos er (eller bor hos er mindre än halva tiden)?

1 Ja → När föddes barnet/barnen?
 Barn 1 Barn 2 Barn 3 Barn 4

2 Nej

Till dig som har egna barn eller väntar barn.

Om du inte har egna barn och heller inte väntar barn, gå till fråga 27.

14 Bor du eller har du någon gång bott ihop med den man/kvinna som är förälder till ditt första barn?

1 Ja 2 Nej → **Om nej gå till fråga 19**

15 Tog det lång tid innan du/ ditt barns mamma blev gravid med ert första barn?

- 1 Nej, vi hade över huvud taget inte planerat att få barn just då
- 2 Nej, graviditeten kom ungefär som vi tänkt oss
- 3 Ja, vi fick vänta, men mindre än ett år
- 4 Ja, vi fick vänta, mellan ett och två år
- 5 Ja, vi fick vänta, mellan två och tre år
- 6 Ja, vi fick vänta, mer än tre år
- 7 Första barnet är adopterat

16 Det kan vara många olika saker som kan påverka tidpunkten för när det känns lagom att få barn. Hade ni diskuterat detta med att skaffa barn länge innan ni försökte att få barn?

- 1 Nej, vi hade inte direkt planerat att få barn just då → **Gå till fråga 18**
- 2 Nej, vi var ganska bestämda från början om att nu ville vi ha barn → **Gå till fråga 18**
- 3 Ja, vi hade diskuterat detta med att skaffa barn en tid innan vi tyckte det var dags att försöka få barn

17 Var det något speciellt som gjorde att ni väntade?

- 1 Rent personliga orsaker (sjukdom, vi var inte säkra på att vi skulle fortsätta leva tillsammans mm.)
- 2 Vi kunde eller fick inte ha barn i den bostaden vi hade då
- 3 En eller båda av oss saknade fast jobb
- 4 En eller båda ville först avsluta studierna
- 5 En eller båda av oss ville först helt satsa på jobbet
- 6 Ett barn skulle innebära mindre frihet för oss att själva råda över vår tid mm.
- 7 Vi kände att vi var för unga
- 8 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

18 Var det något speciellt som påverkade tidpunkten för när ni ville ha första barnet?

- 1 Många i vår omgivning hade fått eller planerade att få barn, så det passade bra
- 2 Vi var säkra på att vi ville fortsätta leva tillsammans
- 3 Vi hade en ekonomisk situation som gjorde det möjligt att ha barn
- 4 Vi fick en (ny) bostad
- 5 Studierna var klara
- 6 Nej, det var inget särskilt, det bara blev så
- 7 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

19 Med de erfarenheter du har idag, tycker du då att tidpunkten för när du fick det första barnet var den bästa?

- 1 Ja
- 2 Nej, jag skulle nog önska att vi hade väntat litet längre
- 3 Nej, jag skulle nog önska att vi hade fått barn tidigare

20 Tror du att du kommer att skaffa fler barn inom de närmaste 5-6 åren?

- 1 Ja → **gå till fråga 21**
- 2 Kanske → **gå till fråga 23**
- 3 Troligen inte → **gå till fråga 23**
- 4 Nej → **gå till fråga 25**

Om ja i fråga 20

21 Hur många fler barn skulle du vilja ha?

- 1 Ett
- 2 Två
- 3 Tre
- 4 Fler än tre

22 Finns det någonting som du tror skulle kunna få dig att ändra åsikt?

- 1 Ja, att jag och min partner inte skulle fortsätta leva tillsammans
- 2 Ja, att vi skulle få en avsevärt försämrad ekonomi
- 3 Ja, att andra saker dök upp (t.ex. ett toppjobb) så att det skulle bli för sent att få fler barn
- 4 Ja, annat.....
- 5 Nej det tror jag inte

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

Gå till fråga 33 på sista sidan

Om kanske eller troligen inte i fråga 20

23 Vad är det som gör dig tveksam?

- 1 Jag/vi kanske inte kan få fler barn
- 2 Jag vet inte om jag finner någon jag vill ha barn tillsammans med
- 3 Jag vill nog ha fler barn, men min partner är tveksam
- 4 Vi har inte riktigt råd
- 5 Jag och/eller min partner vill satsa på jobbet och skulle få svårt att få tiden att räcka till
- 6 Det känns som om det är lagom med det antal barn vi har
- 7 Vi behöver en annan bostad om vi ska ha fler barn
- 8 Medicinska orsaker gör att vi kanske inte orkar med fler barn
- 9 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

24 Skulle det finnas något som skulle kunna göra dig mindre tveksam?

- 1 Bättre ekonomiska förhållanden
- 2 Att jag träffade en (ny) partner
- 3 Att vi fick en bättre bostad
- 4 Att mina eller min partners arbetsförhållanden ändrades så att det gick lättare att kombinera med barn
- 5 Längre föräldraledighet
- 6 Förkortad arbetstid
- 7 Att vi var säkra på att ha arbete i framtiden
- 8 Att det togs mer hänsyn till att man har barn i det dagliga livet
- 9 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

Gå till fråga 33 på sista sidan

Om nej i fråga 20

25 Varför räknar du inte med att få fler barn?

- 1 Det är lagom med de barn jag/vi har
 2 Jag tror inte att jag/vi har råd med fler barn
 3 Jag och/eller min partner vill satsa på jobbet nu
 4 Att vara småbarnsförälder tar mycket tid, det finns så mycket annat jag/vi vill göra
 5 Medicinska skäl gör att vi inte skulle orka med att ha fler barn
 6 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

26 Kan du tänka dig något som skulle få dig att ändra inställning

- 1 Nej, orsakerna är helt personliga
 2 Ja, att vi fick en avsevärt bättre ekonomisk situation
 3 Ja, ett barnvänligare samhälle, med mer tid för barn
 4 Ja, att jag träffade en (ny) partner som gärna ville ha barn
 5 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

Gå till fråga 33 på sista sidan

Till dig som inte har några egna barn

27 Tror du att du kommer att skaffa barn någon gång?

- 1 Ja → **gå till fråga 28**
 2 Kanske → **gå till fråga 29**
 3 Troligen inte → **gå till fråga 29**
 4 Nej → **gå till fråga 31**

Om ja i fråga 27

28 Varför har du ännu inte fått barn?

- 1 Jag har ingen partner jag vill ha barn tillsammans med
 2 Vårt förhållande är så nytt att det ännu inte har varit på tal
 3 Jag/min partner har inte lyckats bli gravid än
 4 Det är så mycket annat jag vill göra först
 5 Tiden har gått åt till studier så vi har inte hunnit få barn än
 6 Jag/min partner har tidvis varit arbetslös så det har inte varit lämpligt att få barn än
 7 Jag/min partner har inget fast arbete
 8 Jag/min partner vill helt satsa på jobbet först
 9 Jag/vi har än så länge inte haft råd
 10 Jag/vi har ingen bostad som är lämplig för barn
 11 Vi tänker adoptera ett barn, men har inte gjort det än
 12 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

Gå till fråga 33 på sista sidan

Om kanske eller troligen inte i fråga 27

29 Vad är det som gör dig tveksam?

- 1 Jag/vi kanske inte kan få barn
- 2 Jag vet inte om jag finner en partner jag vill ha barn tillsammans med
- 3 Jag vill nog ha fler barn men min partner är tveksam
- 4 Jag vet inte om jag/vi kommer att få råd någon gång
- 5 Det är så mycket annat jag vill göra
- 6 Jag och/eller min partner vill satsa på jobbet och skulle kanske få svårt att få tiden att räcka till
- 7 Medicinska orsaker gör att jag/vi kanske inte orkar med att ha barn
- 9 Jag har ingen längtan efter barn
- 10 Jag vill nog inte avstå från möjligheten att råda över mitt eget liv
- 11 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

30 Skulle det finnas något som skulle kunna göra dig mindre tveksam?

- 1 Bättre ekonomiska förhållanden
- 2 Att jag träffade en (ny) partner
- 3 Att vi fick en bättre bostad
- 4 Att mina eller min partners arbetsförhållanden ändrades så att det gick lättare att kombinera med barn
- 5 Längre föräldraledighet
- 6 Förkortad arbetstid
- 7 Att vi var säkra på att ha arbete i framtiden
- 8 Att samhället var mer barnvänligt
- 9 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

Gå till fråga 33 på sista sidan

Om nej i fråga 27

31 Varför räknar du inte med att få barn?

- 1 Jag/vi kan inte kan få barn och vill inte adoptera barn
- 2 Jag tror inte att jag kommer att träffa någon jag vill ha barn tillsammans med
- 3 Jag vill nog ha barn men min partner vill inte
- 4 Jag tror inte att jag/vi kommer att få råd någon gång
- 5 Det är så mycket annat jag hellre vill göra
- 6 Jag och/eller min partner vill hellre satsa på jobbet
- 7 Medicinska skäl gör att vi inte skulle orka med att ha barn
- 8 Jag har ingen längtan efter barn
- 9 Jag vill nog inte avstå från möjligheten att råda över mitt eget liv
- 10 Annat.....

Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?

Skriv nr på svarsalternativet ovan:

<p>32 Kan du tänka dig något som skulle kunna påverka dig till att ändra inställning</p> <p>1 ☐ Nej, orsakerna är helt privata</p> <p>2 ☐ Ja, att det fanns mer plats för barn i dagens samhälle</p> <p>3 ☐ Ja, vi fick en avsevärt bättre ekonomisk situation</p> <p>4 ☐ Ja, jag träffade en (ny) partner som gärna ville ha barn</p> <p>5 ☐ Att samhället var mer barnvänligt</p> <p>6 ☐ Annat.....</p> <p>Om du svarat flera alternativ, vilket tycker du är viktigast?</p> <p>Skriv nr på svarsalternativet ovan:</p>																																																																														
<p>33 Om du bortser från din/er egen situation och tänker litet mer allmänt:</p> <p>a Hur många barn tycker du är det ideala att skaffa sig?</p> <p>☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ Fler än tre</p> <p>b Vilken ålder tycker du är den ideala för en kvinna att få sitt första barn?</p> <p>☐ Högst 21 år ☐ 22-24 år ☐ 25-27 år ☐ 28-30 år ☐ 31-33 år ☐ 34-36 år ☐ 37 år eller mer</p> <p>c Vilken ålder tycker du är den ideala för en man att få sitt första barn?</p> <p>☐ Högst 21 år ☐ 22-24 år ☐ 25-27 år ☐ 28-30 år ☐ 31-33 år ☐ 34-36 år ☐ 37 år eller mer</p>																																																																														
<p>34 Hur viktiga är följande saker för dig?</p> <p><i>Svara med en siffra mellan 1 och 10. Ett kryss i en ruta under siffran 1 betyder "inte alls viktigt". Ett kryss under rutan 10 betyder "mycket viktigt". Välj den av frågans rutor som stämmer bäst med vad Du tycker.</i></p> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">Inte alls viktigt</th> <th style="text-align: center;">1</th> <th style="text-align: center;">2</th> <th style="text-align: center;">3</th> <th style="text-align: center;">4</th> <th style="text-align: center;">5</th> <th style="text-align: center;">6</th> <th style="text-align: center;">7</th> <th style="text-align: center;">8</th> <th style="text-align: center;">9</th> <th style="text-align: center;">10</th> <th style="text-align: center;">Mycket viktigt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Att ha tid till att göra egna saker också på fritiden (träffa gamla kompisar, sporta, studera, vara med i föreningar etc.)</td> <td></td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Att avancera i jobbet</td> <td></td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Att ha ett jobb som man trivs med (även om det inte skulle vara så välbetalt eller går att avancera i)</td> <td></td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Att ha barn och familj</td> <td></td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Att ha god ekonomi</td> <td></td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Inte alls viktigt	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Mycket viktigt	Att ha tid till att göra egna saker också på fritiden (träffa gamla kompisar, sporta, studera, vara med i föreningar etc.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		Att avancera i jobbet		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		Att ha ett jobb som man trivs med (även om det inte skulle vara så välbetalt eller går att avancera i)		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		Att ha barn och familj		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		Att ha god ekonomi		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	Inte alls viktigt	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Mycket viktigt																																																																		
Att ha tid till att göra egna saker också på fritiden (träffa gamla kompisar, sporta, studera, vara med i föreningar etc.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐																																																																			
Att avancera i jobbet		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐																																																																			
Att ha ett jobb som man trivs med (även om det inte skulle vara så välbetalt eller går att avancera i)		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐																																																																			
Att ha barn och familj		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐																																																																			
Att ha god ekonomi		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐																																																																			

Tack för hjälpen!

Om du har några kommentarer, anteckna dem gärna på nästa sida!

Egna kommentarer:

Bilaga 2

Egna kommentarer

Kvinnor som fick barn under 1998 i 23 års ålder

Om fler unga hade fasta jobb, skulle nog fler skaffa barn.

Många vill kanske inte ha några barn alls, utan tänker enbart på sin karriär. Tänk vad ensamt det blir, när man gått i pension eller slutat jobba av andra skäl, om man inte har några barn, som sätter allt ljus på tillvaron.

Att det föds få barn beror nog på att man får så mycket sämlre ekonomi än vad man hade tidigare pga. dyra dagisavgifter.

Varför får man bara 60 kr om dagen i ersättning när man studerar? Många i min bekantskapskrets studerar och vill ha barn, men då måste någon av föräldrarna ha ett arbete. Studerar båda två är det näst intill omöjligt (om man inte vill leva väldigt knapert). Förresten; varför räknas studiebidraget som inkomst när man skall betala förskoleavgift, men inte då föräldraersättningen skall räknas ut? (Den baseras ju på årsinkomsten året innan barnet föds.)

I och med att världen är uppbyggd av män är det inte konstigt att ekvationen barn och yrkesliv inte går ihop. I stället har det blivit en motsättning däremellan. För kvinnor, så klart.

Genom att kvinnor fått mer utrymme och jämlikhet både i yrkesliv och privat så har kvinnan blivit självständigare, hon behöver inte längre mannen för försörjning och har således inte längre varaktiga relationer tidigt i livet. Till detta läggs att tron på samhället som stabilt och tryggt inte längre finns, därför måste man ta sin plats i yrkeslivet innan man med säkerhet vet att man kan försörja sitt barn.

Bättre ekonomiskt för barnfamiljer. Mer hänsyn till barnen i vårt samhälle. Vi stressar sönder våra barn. Jag kan förstå att folk inte skaffar barn i dagens samhälle mestadels pga. ekonomiska skäl.

Det är ett tufft samhälle att leva i med barn. Barn står i vägen när det gäller jobb, karriär och ibland utbildningen. Barn borde endast vara på daghemmet 6 timmar om dagen – vilket jobb passar detta ihop med??

Detta samhälle är först och främst för de som kan planera sin graviditet. Aborter är tillåtet på löpande band. Men var finns hjälpen för oss som inte kan bli gravida utan provrörsbefruktning? Vi har fått 1 barn det är vi överlyckliga över. Men vi kan inte ge henne ett syskon, utan att hosta upp 40 000:-. Det är för jävligt.

Så som samhället ser ut just nu är det väl ändå inte konstigt att barnafödandet minskar!!!! Fortsätt att avveckla så behövs varken preventivmedel, viagra eller barnomsorg längre. Sverige blir ett land med enbart pensionärer.

Jag vill slippa stressen med att göra karriär. Jag skulle vilja vara mamma på heltid. Hemma med mina barn, i alla fall ha valmöjligheten. Eftersom vi ej har råd att vara hemma så måste vi lämna vårt barn på dagis.

Jag vill kunna få ta hand om mina barn hemma gärna tills de är fem, sex år och inte lämna bort dem till dagis/dagmamma på heltid. Men det är ju inte möjligt i vårt land. Jag tror att det finns fler som jag och jag tycker att det skulle finnas möjlighet för de föräldrar som vill sköta sina barn själva att få göra det med sk vårdnadsbidrag.

Och som förskolorna och skolorna ser ut i dag vet jag inte om jag vill utsätta mitt barn för. Tack och lov för föräldrakooperativa förskolor. Ekonomin har stor betydelse för om man skaffar barn eller inte. Även hur arbetsgivaren ser på dem som har barn. Den första frågan du får som tjej när du söker jobb är. Har du barn? Eller tänker du skaffa barn de närmaste åren?

Jag tror att det skulle födas fler barn om man gjorde det lättare att vara hemma med dem mer. Som t ex den summan som går till dagis gick till föräldrarna i stället och man fick välja att ha barnen på dagis eller att ta de pengarna för att ha råd att vara hemma i stället.

Det skulle vara lättare att skaffa barn om föräldrapenningen var högre även om man som jag inte arbetat innan man fått barn. Föräldraledigheten skulle vara längre för barnens skull, många får börja dagis vid ett år vilket är för tidigt.

Att det föds få barn i dag låter inte så konstigt för mig. För jag och antagligen många fler i min generation har redan tidigt fått lära oss att vi måste prestera så mycket innan man skaffar barn. ... Ständigt matas

man med intrycket att barn bara innebär problem och höga kostnader. Vi har för höga krav på oss för att kunna skaffa barn.

Kvinnor som fick barn under 1998 i 26 års ålder

Om man fick vara hemma med sitt barn minst 2 år skulle detta vara idealiskt. På så sätt behöver inte bara kvinnan vara borta från sitt arbete. Det vore utmärkt om fadern fick möjligheten att vara hemma med sitt barn lika länge som modern har fått (under barnets andra år krävs ingen amning). En lagändring, menar jag, är en bra början då detta skulle så småningom leda till en attitydförändring ute i samhället, som skulle förbättra kvinnans karriärmöjligheter – (trots att hon föder barn!).

Barnvänligare samhälle! I dag måste man planera noga innan barn. Bättre ekonomiska förutsättningar.

Anledningen till att så många väntar med att skaffa barn i dag – eller t o m avstår från barn – är sannolikt de krav arbetslivet ställer. Dels krävs för flertalet arbeten en lång utbildning, dels är många arbeten så tidskrävande att de anses svåra att kombinera med barn o familj.

Arbetsgivarna kräver ett engagemang i jobbet som motsvarar mer än ett heltidsarbete.

Jag tycker inte det är konstigt att unga är rädda att skaffa barn. När man ser hur lite det satsas på daghem och skolor. Man får otroligt lite hjälp som förstagångsförälder

Det finns ganska många saker som om man ändrade på dem skulle göra att fler skaffar barn.

Det är svårt för en småbarnsmamma att få fast jobb. Antagligen är arbetsgivarna rädda för att man ska ha sjuka barn.

Ge oss valfrihet att vara hemma med våra barn. Ett vårdnadsbidrag på 4-5 000 kr så att de som vill har möjlighet att slippa dagis. Det är faktiskt mitt jobb med att ta hand om barnen.

Höj barnbidraget till maxbeloppet på underhållsbidraget (1 173:-) Nedvärdera inte de som väljer att vara hemma med barnen. Det är faktiskt våran framtid vi tar hand om.

Fler lärare.

Största problemet att skaffa barn i dag är enligt min åsikt det rådande klimatet bland arbetsgivarna.

Vi studerar längre, vi bor hemma längre. Dessutom önskar man ett fast arbete innan man vill skaffa barn (smart). Då går åren. Sedan kan det vara svårare att få till än vad man har planerat när man väl vill.

Ekonomi – arbete – bostad – bil är de stora orsakerna till att folk väntar med att skaffa barn tror jag! (De vågar inte fast de vill.)

Bra om det fanns möjlighet att vara hemma längre med sitt/sina barn i stället för att lämna dem på dagis.

Jag tror att ett mindre stressigt samhälle skulle göra att barnafödandet ökade. Folk hinner inte både göra karriär och föda barn.

För mig är det ett problem att man känner sig mer eller mindre tvingad att på ett tidigt skede lämna in sitt barn på dagis, pga ekonomiska skäl. Jag önskar att jag hade råd att vara hemma med mitt barn under de ca 3 första åren. Jag anser att de första åren är väldigt viktiga och att som förälder borde man vara det viktigaste för sitt barn. Men ingen familj klarar sig på en lön i dag.

Småbarnsföräldrars ekonomiska situation är en viktig faktor. Från de goda åren som par utan barn till par med barn är en kalldusch. Jag har flera vänner som anser att barn är egoistiskt – världen är full av våld, missanpassade och miljöförstöring. Åter andra anser att barn endast är en självuppfyllelse – en bekräftelse på en egen förträfflighet. Själv anser jag att barn är den största gåva att få och den mest generösa att ge – nämligen liv.

Vem vill sätta in en 1-åring på dagis med alla nedskärningar av personal. Det tar givetvis även emot att lämna en 1½ åring, men i den åldern går de ju oftast och de kan göra sig lite mer förstådda.

Kvinnor som fick barn under 1998 i 29 års ålder

Jag anser att staten (försäkringskassan) står i vägen för möjligheten att skaffa barn. Deras krångliga system som dom inte ens själv kan reda ut gör det ibland hopplöst. Jag tycker att gränsen 20 månader innan andra barnet är vidrig. Många kan inte (har inte råd) att skaffa sig den

familj man skulle vilja. Självt håller vi på att få till ett andra barn innan det är "för sent". Pressen att få prestera ett barn inom 20 mån är föga romantiskt och inspirerande.

Vi uppmanas att utbilda oss. Men om man betalar sina studier själv eller tar lån via CSN så har pappan inte rätt till 10 dgr ledighet som alla andra pappor. Hade vi däremot studerat och fått betalt via staten (SVUXA) så hade detta gått bra. Då är man en berättigad pappa enligt FK! Helt fel och helt snett i en värld där fler studerar längre upp i åldrarna och ett hinder på vägen.

Om jag/vi hade råd skulle jag helst stanna hemma med min dotter. Varför kan man inte själv få bestämma över sitt "dagisbidrag".

Angående föräldrapenning:

Ni måste höja ersättningen till 90-95-100% om ni vill att fler barn ska födas.

Ni måste höja maxersättningen. Många tjänar i dag 25 000–30 000 när de skaffar barn eftersom man utbildat sig först. Det innebär en lönesänkning att gå hemma.

Jag skulle bli mycket glad över att slippa "gränsen" för barn nr 2. D v s första barnet ska ej ha fyllt 1 år 9 månader innan nästa barn blir till om man då vill behålla en ordentlig föräldrapenning d v s! Regler som direkt styr oss blivande föräldrar är SJUKT!

I det samhället som är i dag är det definitivt inte passande att skaffa barn och driva ett företag. Man är bara motarbetad då det gäller mammaledighet (det fungerar ju knappt) när det gäller havandeskapspenning existerade det inte för jag var egenföretagare.

Jag anser att man skulle få gå hemma med barnen tills dom var 5 år och då få ersättning typ mammapeng

Det är vansinnigt att man skall behöva lämna barnen när dom är 1 år, på grund av att man inte har råd att gå hemma på en lön. Dessutom är man tvungen att arbeta nästan heltid för att få ekonomin ihop. Det blir långa och jobbiga dagar för barnen som har ca 8 timmars arbetsdag.

Detta tror jag är orsaken till att fler väntar med att bilda familj:

Karriären och önskan att förverkliga alla sina mål

Svårt att hitta sin livspartner

Politikerna har ett jätteansvar för den enorma press som barnföräldrar står inför. Det handlar om: jämställdhet, ekonomiska styrmedel och själva synen på barnfamiljerna. Det är KVINNORNA, framför allt, som behöver uppmuntras om de ska vilja ha fler barn!

Jag har följt artikelserier i DN om förlossningsrädsla och planerade kejsarsnitt. Jag tycker att vi måste göra mer för att få smärtlindra vid förlossning, bättre bemötande av förlossningsrädsla över hela landet, inte bara vid specialiserade kliniker.

Jag tror att pengar, tid och bostad är viktiga frågor för barnfamiljer som spelar stor roll för främst hur många barn det blir. Men att det föds så få barn tror jag beror på att det saknas kärlek. Det är så svårt för män och kvinnor att träffa varandra, svårt att våga älska.

Jag hoppas att man kan dela på föräldraledigheten i framtiden. Just nu går det inte ekonomiskt. Mamman får vara hemma. Som mamma i dag får familjen komma i första hand. Man kan inte göra karriär i jobbet. Jag tror att kvinnan i framtiden kommer att vilja göra karriär och skaffa barn.

Kvinnor som fick barn under 1998 i 32 års ålder

Jag tror att minskat barnafödande beror på flera orsaker: Det ställs mycket höga krav på människan i dag. Förutom familjen, karriär, utlandserfarenhet, socialt, utbildning etc. Det är ett högt tempo och samhället driver upp det mera genom ex större ansvarstagande i sin egen pension. "Arbeta så mycket som möjligt 30 år". I dag har vi inte lov att vara hemmafru och mamma utan måste ta del av hela paketet. Mobiltelefoner, internet etc. driver på och alla, den yngre generationen tar sig ej tid att stanna upp, utan vill göra så mycket som möjligt innan de binder sig och skaffar barn. Jag tror att fler skulle vilja vara hemma med sina barn bara det gick att lösa ekonomiskt. Två barn känns hanterbart, men 3 blir en för mycket, för mig. Samhället och vi blir mer individualister. Ökade skilsmässor, vill inte kompromissa.

Anledningen till att man som välutbildad väntar att skaffa barn är att man vill komma till en viss "position" där man senare kan få flexibilitet. Planera sitt eget arbete, så att man klarar av att ha barn med kvalitet = ta hand om sin familj, men fortfarande må bra yrkesmässigt.

Vi i barnafödande åldrar har i dag oerhörda krav på oss att vara "lyckade" i allt: resa jorden runt, göra karriär, träna våra kroppar, ha ett "socialt" liv, inte lätt att hinna med barn då. Vi vill inte ha för rund mage, platta bröst och att inte hinna längre än till lekplatsen eller ICA.

Det är en skam för Sverige år 2000 att myndigheterna behandlar gravida kvinnor och småbarnsföräldrar så uselt.

Jag skulle vilja att:

- gå ner i halvtid på arbetet i sjunde graviditetsmånaden samt hel havandeskapspenning sista månaden
- myndigheterna hade ett betydligt mer generöst synsätt beträffande kriterierna för vem som har rätt att få havandeskapspenning.
- det nyfödda barnet får vara hemma hos sin förälder i minst 1½ år. Dvs. öka antalet föräldradagar.
- göra det ekonomiskt möjligt för familjerna att papporna som oftast har högre lön kan vara hemma mer.
- en småbarnsförälder inte får arbeta mer än 50%
- små barn upp till 3-4 år får vara på dagis max 25 timmar i veckan
- barn får börja på dagis först när de har fyllt 1½ år

På detta vis tror jag att i första hand barnen men också föräldrarna kommer att öka sin livskvalitet och på så vis skapa ett friskare samhälle. Jag jobbar själv som förskollärare på daghem och träffar dagligen barn och föräldrar som skulle behöva umgås mer med varandra i sina familjer.

Många par (ca var 10:e) har problem med att skaffa barn. Många av dessa, inklusive oss, får gå igenom utredningar, behandlingar mm och får inte den hjälp man är berättigad till. Att skaffa barn är för dessa par en kostnadsfråga till stor del. Många har inte alls råd, andra inte möjlighet att skaffa så "många" barn man önskar.

Att få barn ska vara allas rättighet! (Och inte beroende på var man bor, ekonomi mm).

Viktigt att dagis och skolan förbättras. Vilken vuxen skulle vilja gå till en nedklottrad arbetsplats med utbildade överordnade (lärarna de utbildade) och finna sig i detta?

Större valmöjligheter utan att ständigt värdera tid med barnen mot ekonomin. Valmöjligheten måste också innefatta BRA dagis, fritids

för de som vill arbeta mycket. Allt för att slippa de ungdomsproblem som finns. Alla verkar väldigt medvetna om problemet men politiska ambitionen finns ej till barn och ungdom.

Jag tycker att det ska läggas mer pengar till fertilitetsenheten. Det är massor av kvinnor som VILL ha barn, men ej kan. Även av oss som har lyckats få ett barn, är det många som vill ha fler barn. Det borde vara gratis med obegränsat antal provrörsbefruktningar.

P.g.a. att jag inte har allt ”som behövs” för att få barn har vi varit tvungna att ta hjälp av olika mediciner. Men det är inte det första man kollar upp när man försöker skaffa barn & det inte blir några.

Jag hade skaffat barn tidigare om jag hade träffat rätt partner tidigare. Men det kan man inte alltid bestämma i förväg.

Min generation har vuxit upp med budskapet ”satsa på sig själv” både vad det gäller karriär, nöjen och personlig utveckling. Familj, moral och politik har legat lågt på prioriteringslistan. För oss har det gällt att resa, festa, utveckla sin talang, få ett välbetalt jobb, avancera och stiga i status (i alla fall upplever jag det så som storstadsmänniska). Jag tror att folk i min ålder är lite rädda för att ta ansvar. Vi vill fortsätta att leva vårt tonårsliv och skräms av tanken på att ta ansvar för någon annans liv. Bilden av samhället påverkar också. Under 80-talet såg framtiden som ljusast ut men så i början av 90-talet kom bakslaget – försämrad ekonomi och arbetslöshet. Det gjorde kanske också att det kändes mer osäkert att skaffa barn. Jag tycker att vi har ett bra system vad gäller föräldrapenning, pappamånad (er?), barnbidrag och BVC. Däremot gillar jag inte kravet att man måste skaffa nästa barn inom 21 månader för att behålla sin ursprungliga mammapenning. Det gör kanske att man drar sig för att skaffa fler barn eftersom ersättningen troligtvis blir avsevärt lägre (eftersom många kvinnor väljer att gå ner i arbetstid då barnet går på dagis). Barnomsorgen är också ett orosmoment – allt större barngrupper, nedskärningar på personal – vågar man ha sitt barn på dagis? Vad vill samhället med våra barn? Varför satsar man inte stora resurser på omsorg och skola? En grund måste ju byggas stadigt – är det bara föräldrarnas ansvar?

Att kombinera kravet på A-marknaden och kravet hemma gör att man inte orkar med hur många barn som helst. Nerdragningar inom sjukvården, skolan, barnomsorg + höga kostnader för boende gör att man inte vågar skaffa fler barn. Arbetstidsförkortning och ersättning för att

vara hemma med sina barn, kanske skulle göra att man väljer att föda fler barn.

Jag hoppas att den här undersökningen leder till någonting. Att samhället måste förändras till en positiv inställning att skaffa familj. Min önskan är att kunna ta hand om mina barn hemma så länge det går. Visst är det bra med förskola e t c men jag önskade att mina barn kunde få som jag, vara hemma till sex års ålder.

Kvinnor som fick barn under 1998 i 35 års ålder

Min önskan är att förutsättningarna skulle vara bättre för att kunna stanna hemma med sina barn längre. Det är beundransvärt att det trots allt finns så många som skaffar barn för att sedan lämna bort dem mer än halva deras vakna tid när dom bara hunnit bli 1 år gamla.

Jag tror att det föds för lite barn i Sverige pga. att:

- Det finns ingen valfrihet när det gäller föräldraledigheten. Mannen tjänar oftast mest och att förlora mer pengar på den redan ansträngda ekonomin tvingar kvinnan att vara hemma
- Ersättningen är för dålig och föräldraledigheten för kort. Den bör vara upp till 3-årsålder.
- Vårnadsbidrag för de som vill stanna hemma längre
- Allmän förskola från 3 år för syskon. Öppen förskola mellan 2 och 3 år
- Trycket på arbetsmarknaden. Man kanske är rädd för att mista jobbet vid en graviditet
- Det viktigaste: Lägg ihop mannens o kvinnans löner och utifrån det bör föräldraförsäkringen beräknas oavsett vem som är hemma ska ersättningen vara lika

Jag tror att anledningen till att det föds så få barn i dag är att vi är så "upptagna" av oss själva. Vi ska göra karriär, ha tid för alla intressen, resa mm. Barn kommer inte i första hand. Sen lever vi inte i lika "livslånga" förhållanden som man gjorde tidigare.

Vi har nu begåvats med tre barn. Vårt första barn är adopterat. Vi skulle gärna adoptera om det ej var så dyrt. Tvillingarna är IVF-barn. Vi har fått betala ca 250 000:- för att få barn. Både adoption och provrörsförsök. Utan vår goda ekonomi skulle det aldrig gått. Vi är oroliga för det hårda klimatet i skolan o samhället i stort. En längre föräldraledighet skulle behövas. Och att slippa jobba heltid. Hem o

hushåll tar för mycket tid. Med hjälp med städning skulle saker gå mkt lättare. De flesta jag känner är trötta, slitna o har brist på tid för sina barn.

Som kvinnlig egenföretagare önskar jag att det vore enklare o bättre ekonomi i att vara föräldraledig – reglerna är gjorda för arbetstägaren.

Allt fungerar jättebra så länge någon av föräldrarna kan vara föräldraledig. Det tuffa är när båda ska jobba – och man ska hinna med allt... Det skulle kännas tryggare om daghemmen hade bättre resurser. Nu är grupperna alldeles för stora. Gör att man funderar över vitsen med att bilda familj – att alla måste jobba så mycket jämt.

Varför man skaffar barn sent i livet. Jo, läkarna hittade inget fel förrän efter 7 år på mig född 1963 och jag fick ingen hjälp. Hade läkarna kommit på detta 1990 då vi ville ha barn hade vi kanske fått flera barn. I dag vet jag ej om vi kan få flera. Är ändå på det 38 året.

Varför jag inte vill skaffa fler/eller ej skaffa barn:

- Alla nedskärningar inom barnomsorg, skola, vård
- Ökad brutalitet inkl drogmissbruk
- Förlorad arbetsinkomst vid F-penning
- Förlorad löneutveckling vid föräldraledighet.

Det som känns jobbigast med att skaffa barn är att man inte själv kan vara hemma och ta hand om dem. Jag tycker det är tråkigt att lämna mitt barn på dagis, bara för att jag måste jobba och låta andra ta hand om mitt barn, fast jag skulle vilja ta hand om det själv!

Efter vi fick vårt första barn har vi verkligen fått känna på hur svårt det kan vara att kombinera arbete och barn. Eftersom min man nyligen börjat nytt arbete var det svårt för honom att vara barnledig. Jag fick andra arbetsuppgifter efter min barnledighet (trots att jag inte ville). Arbetsgivaren hade sin fulla rätt.

Man borde få mera hjälp när man är ofrivilligt barnlös. Vi har fått betala alla behandlingar själva. Jag tycker även att man borde få mer än 80% av lönen i föräldrapenning, dessutom kunde ledigheten vara lite längre. Dessutom är det fel att pappan är "tvingad" att ta ut 30 för annars försvinner dom. Det är väldigt svårt när man är egen företagare utan anställda. Då kan man inte vara hemma i en månad för då blir man arbetslös.

Jag tror att det delvis beror på förändringar i samhället. I dag kan Du leva två personer utan barn och det är accepterat. Ett val som de gjort att bara ha varandra. Det finns mycket singelkvinnor & män som är lyckliga i sina sociala liv & arbeten – de anser sig ej vilja ha barn & familj. Även detta är accepterat.

Många studerar, vill sedan arbeta i några år – barnen föds ganska sent i livet – man hinner inte, vill inte skaffa barn när man som kvinna är 40+. Därav ett mindre antal barn/familj.

Att ge bra ekonomiskt stöd till ofrivilligt barnlösa. Rättvisare regler i olika landsting.

För att höja nativiteten tror jag att det är väldigt viktigt att inte få det första barnet för sent. Vi skulle gärna vilja ha mer än två barn, men kommer kanske inte hinna med det innan jag blir för ”gammal”. Frekvensen av Downs syndrom ökar dramatiskt efter 35 år. Jag tycker att det är väldigt dåligt kommunicerat till oss i allmänhet. Ju äldre man är desto svårare är det dessutom att bli gravid. Jag började försöka när jag var trettio år och fick mitt första barn när jag var 35 år. Sedan har jag bytt partner. När jag talar med ”tjejerna” på jobbet runt 35 år, verkar eller vill de inte förstå att det inte är någon självklarhet att bli gravid när man beställt det.

Några av frågorna var svåra att svara på p.g.a. att vi har försökt i 10 år att få barn. Men nu har vi en liten guldklump ett litet mirakel. Det gäller att inte ge upp.

Vi har fått en son genom provrörsbefruktning. Det kostar mycket pengar. Man får 2 försök eller 1 barn ”gratis” som det egna landstinget betalar 2 försök! Efter 2 försök är det privatsjukvård som gäller. Det är det som hindrar oss att ha fler barn.

Kraven är stora på människor i dag. Du ska ha utbildning, vara duktig och effektiv på jobbet, träffa den rätte/a mm. Du hinner bli runt el över 30 innan du överhuvudtaget funderar på att få barn. Fertilitet och ork minskar med stigande ålder och då blir det inga eller få barn

Många bor i större städer där singellivet är riktigt trevligt

Nerdragningar inom barnomsorgen gör också att man är tveksam till vad det är för ”värld” barnen kommer till, för båda föräldrarna måste

ju jobba. För att inte tala om skolan – jag vill inte tänka på det än (mina barn är 2 år & 2 månader)

Inkomsttak för föräldraledighet är alldeles för låg. Detta tvingar ofta kvinnor till att vara hemma då dessa oftast tjänar mindre.

Införande av pappamånad visar enbart på politikernas oförmåga att sätta sig in i allmänhetens dagliga problem i ekonomiska termer.

Barnbidraget borde ersättas av ett skatteavdrag i kronor/barn i hushållet. Detta skulle spara de MYCKET höga administrativa kostnaderna för utbetalning av bidraget.

Att ta hand om sina barn (dvs ej lämna dem på dagis) borde ersättas med att hushållet får de pengar som barnet kostar på dagis. I dag straffas man ekonomiskt. Man har inte råd att vara hemma.

Hjälp dem som vill ha barn att få barn genom att subventionera. IVF behandlingar och adoptioner. De långa väntetiderna för IVF behandlingar minskar chanserna för par med fertilitetsproblem att bli gravida, eftersom åldern spelar en så stor roll. Om seriösa behandlingar misslyckas och endast adoption återstår, kan det visa sig att man är för gammal för att adoptera.

Det borde vara mindre byråkrati vid adoption och lägre kostnad.

Mer resurser till ofrivillig barnlösa

Det verkar vara fullt naturligt för många personer och myndigheter att alla kan få barn. Men så är inte fallet. Visa mera hänsyn till ofrivilligt barnlösa.

I Sverige anser politikerna att föda barn är lyxsjukvård! Så måste man använda provrörsbefruktning så får man betala själv. Och det blir vanligare och vanligare att människan behöver hjälp.

Män som fick sitt första barn i 25 års ålder

Min sambo studerar och jobbar enbart extra ibland. Höj minsta beloppet på föräldrapenningen – 60 kr dagen före skatt kan INGEN leva på. Lägg in att man får ha kvar det/de första barnen får vara kvar på dagis 15 timmar i veckan. Det skulle vara så i alla kommuner. Många vill inte skaffa flera barn för de hinner inte med de äldre

barnen när det nyfödda kommer, i alla fall under de första 6 månaderna. Alla barn behöver leka och alla har inte den tillgången utan dagis.

Man vill hinna med barnen och det kanske man inte gör under spädbarnstiden så då skippar man att skaffa flera barn än ett. Ge nåt erbjudande typ extra dagar om man skaffar barn igen inom det första barnet är typ 3 år så man hinner arbeta lite emellan.

Ungdomar måste lockas att få barn, de vill men har ej råd, som sagt var 60:-/dagen kan man inte leva på.

Vi diskuterar dagligen om vi ska våga försöka få barn igen. Visst vill vi. Vi vill inget hellre än att få ett barn till, att ge vår dotter ett syskon. Men när jag tänker tillbaka på de två senaste åren blir jag rädd. Det har varit jättesvårt att få ihop tiden, livet. Jag vill räcka till som pappa, men gör inte det. Man slits mellan jobb, föräldraansvar, ekonomisk press, längtan efter att göra något "eget" ibland. Det känns som om samhället är konstruerat för att blivande föräldrar ska vara två heltidsarbetande föräldrar som tar ½ års föräldraledigt var. Sedan lämnas barnet bort och föräldrarna sätts i en cirkus av längtan efter mer tid med barnet, kamp att ta sitt ansvar, kamp för hela relationer. Alternativet är en ekonomisk utopi. Det går inte att få loss mer tid. Visst vore det jättebra med ökad föräldraledighet. Absolut nödvändigt. En tryggare ekonomisk situation är önskvärt. Men problemet sitter djupare, i hela samhällets konstruktion. Jag undrar ibland om singellivet är det enda hållbara.

Jag tror att en anledning till det låga födelsetalet är bristen på valfrihet för unga föräldrar. Möjligheten att välja barnomsorg eller att få vara hemma längre med sina barn.

Föräldrar måste få möjlighet att tillbringa mycket tid med sina barn men för många sätter ekonomin käppar i hjulet.

Män som fick sitt första barn i 28 års ålder

Föräldrar har i dag inte råd att stanna hemma med sina barn längre än föräldraledigheten. Att leva på en inkomst är för de flesta familjerna omöjlig. Men att inte vara hemma, när barn kommer från skola, förskola eller fritids betyder för många barn en otrygg situation. Våra mödrar (på 70-talet) fanns hemma. Efter skolan åt man tillsammans, fick hjälp med läxor osv. Så ser det inte ut längre för många barn.

En bättre ekonomisk situation för familjer skulle förmodligen spara assistenter i skolan till vissa barn, behandlingshem för dem som inte har haft ett tryggt hem på grund av att ingen fanns hemma och andra problemlösningar som staten får ta hand om när det redan har gått för långt. Barnen är det viktigaste vi har, varför tänka så kortsiktigt när det handlar om barnbidrag och föräldraledighet?

Jag tycker att föräldraförsäkringen borde vara 90% av inkomsten. Många småbarnsföräldrar har väldigt dålig ekonomi. Man borde även ha ett visst "bidrag" för låginkomsttagarna när man skaffar första barnet ex. 2 000 kr. Man behöver enormt mycket "saker" när man skaffar barn och allt kostar.

Det är inte så konstigt att det föds så få barn i Sverige när samhället skickar ut så starka signaler att barn inte är nåt att satsa på. Det sparas pengar överallt, trots att Sveriges ekonomi just nu är på topp. Det är ju trots allt barnen som är vår framtid, varför inte satsa mer på dem?

Vi hade skaffat fler barn om det fanns bättre ekonomiska möjligheter att vara hemma med barnen längre t ex sambeskattning.

Vem har kommit på idén att man "måste" skaffa barn nr 2 inom 2½ år? Annars går kvinnans inkomst ner till hennes troliga arbetstidsförminskning. Helt idiotiskt.

Män som fick sitt första barn i 31 års ålder

I dag missgynnas föräldrar som tjänar mer än maximala sjukersättningen ca 23 000 kr. Personligen tjänar jag ca 30 000 kr och förlorar massor om jag är pappaledig. Detta är en riktig kvinnofälla! Det känns som att ju mer man tjänar, desto mindre "råd" har man att skaffa barn.

Jag tror att det skulle födas fler barn om föräldrarna fick vara föräldrar och själva bestämma över vilken typ av barnomsorg man vill ha. Typ en föräldrapeng där man själv valde var man skulle lägga den på, t ex dagis eller själv vara hemma och ta hand om barnet. Samt att sjuk-kassegrundande ersättningsnivån ej skall spoliera om man vill vara hemma mer än 21 mån.

Jag skulle vilja ha ett samhälle där man själv hade möjlighet att ta hand om sina barn, vara hemma med dem o uppfostra dem.

I dag är båda föräldrarna tvungna att arbeta för att ha råd att leva o sörja för familjen. Man är tvungna att arbeta både på grund det höga skattetrycket. Det vore bättre att minska den sociala servicen, såsom barnomsorg o minska på skattetrycket. Då hade kanske min hustru valt att vara hemma med vår son o den kommande fram tills barnen fyllt 3-4 år. Hade valfriheten funnits, att själv kunna stanna hemma o uppfostra sina barn hade man kanske skaffat fler o tidigare. Det kan tilläggas att min hustru skulle vilja vara hemma med vår son tills han fyllt 4 år.

Män som fått första barnet i 34 års ålder

Stress i arbetslivet minskar både lusten att göra barn och förmåga.

Osäkerhet inför framtiden gör att man inte vill sätta barn till världen.

Om stressen kan minska och säkerheten om framtiden kan öka kommer fler barn att födas.

Först beskattas man (progressivt). Sen är dagisavgifter också progressiva. Barnbidrag däremot är lika för alla. Antal barn har blivit en klassfråga!

Att skaffa/få barn är oerhört dyrt, det skall förbättras för att få igång detta. Föräldrapenningen är ett hån som inte är något annat än en missvisad kamp för att kvinnor skall vara hemma. Slå ihop familjens inkomst och lägg ekonomin därifrån.

Tvetydiga svar beror på att vi har ett barn som kom efter 5 års försök och gärna vill ha fler. Dock osannolikt att vi skulle lyckas få ett barn till.

Ge dom föräldrar som vill en chans att vara hemma tills barnet åtminstone är 3 år och skatta inte dom ekonomiskt utan värdesätt dom. Finns det något finare än att ta hand om sina barn. Vi lämnar vårt barn till dagmamma, det fungerar bra, men det är trötta föräldrar o ett trött barn som kommer hem och då ska allt hinnas med: hem, barn och man har ständigt dåligt samvete. Det är ju allmänt känt att det är dom första 3 åren som är väldigt viktiga för barnet: trygghet, självkänsla mm. Det är inte så konstigt att folk vill ha få barn man hinner inte ge dem den tid man skulle vilja eller orkar med. Ge föräldrar valfrihet, en ekonomisk möjlighet att vara hemma upp till 3 år för dom som vill.

Enligt min mening är ekonomiska verktyg som barnbidrag, familjeledighet etc ganska verkningslösa när det gäller att påverka på nataliteten. Det är andra faktorer som är viktigare som t ex framtidstro och ökad satsning på det egna jaget. (Karriär, fritidsintressen etc).

Att man genast avskaffar försäkringskassans regel om syskon inom 2½ år. Man bör själva få styra tidpunkt för graviditet utan risk för att förlora i föräldrapeng. Om politikerna är allvarligt oroad för nataliteten ser dom väl över regelverket och avskaffar dylik regel enligt ovan, annars är det väl tomt snack som vanligt.

Den nuvarande regeln som innebär att man "tvingas" skaffa barn nr 2 inom 2,5 år är vansinnig. Eftersom man väljer mellan en dräglig ekonomi och att hinna återhämta sig och sin partners relation efter första barnet. Många skaffar "tvåan" tidigare än de egentligen är redo för av ekonomiska skäl. Detta leder till i många fall onödiga slitningar och i värsta fall separationer. Vi sitter i denna båt och har beslutat oss för att skaffa ännu ett barn tidigare än vi egentligen skulle önska för att kunna bibehålla nuvarande mammapenning.

Män som fick sitt första barn i 37 års ålder

Frågorna i enkäten förutsätter att alla kan få barn!!

Anledningen till att vi inte har fler barn beror på att vi inte kan få barn på naturlig väg.

Ofrivillig barnlöshet verkar vara ett problem. Ett stort problem är väl också att de som i dag är i fertil ålder har blivit uppfostrade att satsa på sig själva i första hand. Man får helst inte vara en Svensson utan något speciellt, vilket också en hel del politiker underblåser. Man borde kanske framhäva "Svenssonlivet" som något positivt.

Det skall vara lättare att adoptera

Mer resurser för de par som ej kan ta barn på "naturlig väg"

Jag är "delvis" infertil vilket innebär att vi får provrörsbarn. Mycket bra för par i vår situation.

Jag har provrörsbarn. Vi gick på utredning i sju år. Jag tycker kanske att det skulle satsas mer på barnlösa. Jag bor i ett Landsting som betalar 3 försök.

Vi är på god väg mot ett mycket uttalat klassamhälle där många säkert väljer bort barn av ekonomiska skäl och i detta får man även väga in möjlighet att avancera inom yrket anser jag, d v s fattiga har inte råd och rika har inte tid. Att skaffa barn som uppfostras helt av dagis, fritids av au-pairer mm. Vad ger det dig som förälder?

Ofrivillig barnlöshet måste, för den som börjar fundera på den fråga som ni ska undersöka, vara en mycket viktig faktor att undersöka. Om inte så bör man i mitt tycke åtminstone visa de som lider av detta sådana respekt att det är ett av SCB accepterat tillstånd m.a.o. omfattas av svarsalternativen.

Hur har ni lyckats sammanställa en hel enkät om barn utan att ens vidröra ämnet sex? Jag vet flera som inte vill ha barn för att han är rädd hon ska bli slapp och ful och att det innebär slutet på ett bra sexliv!

Barnlösa kvinnor 23 år vid undersökningstillfället

Jag tror att vissa tycker att det är för dyrt att ha barn numera. Kolla bara på dagis – skolavgifter. Dessutom så har världen redan överflöd av barn. Så jag tror inte vi behöver oroa oss om Sveriges minskning!

Anledning till att barnafödandet har minskat kan bero på att man inte kan räkna kallt med att ha jobb. Det känns säkrare att studera, man vet vad man gör en tid framöver, men studier ger inte mycket pengar till att kunna ha barn. Man vill ju kunna ge barnet/barnen en värdig uppväxt med kärlek & omtanke. Det ligger givetvis inte i pengar, men barnomsorg o s v kostar.

PS: Jag tycker att alla borde skaffa barn, det är väl det livet går ut på???

Jag vill ha barn, kommer att skaffa barn, men; men det dras ned på resurser för barn och ungdomar (fri sjukvård/tandvård etc) skolan/-dagis försämras konstant (personal- och pengabrist är bidragande orsaker) brott mot barn straffas inte tillräckligt hårt (barnen skyddas för dåligt) i det svenska samhället jag upplever att för att få ekonomin att gå ihop (med de höga levnadskostnaderna i Sverige) kommer jag att tvingas jobba så mycket att umgängestiden med barnen blir för liten.

Alltså kanske jag (med mina språkkunskaper och min civilingenjörs-examen) söker mig utomlands när det blir dags att skaffa barn. Om inte saker och ting förändras till det bättre...

När jag har ett heltidsjobb och ett tryggt och stabilt förhållande kommer jag att vilja skaffa familj.

Anledningen till att jag ännu inte skaffar barn är att jag vill ha en fast anställning först. Jag ser det också som ett problem att både hinna med ett arbete och få tid över till barnen.

Jag vill inte heller skaffa barn p g a brist på lägenheter. Skulle aldrig skaffa barn när jag inte har eget boende. Vem vet hur det även skulle se ut för mina barn i framtiden?

Jag tror att många är ovilliga att skaffa barn p g a att samhället ser ut som det gör. Det finns ingen trygghet. Varje vecka står det i tidningar om det ena våldsdådet efter det andra, ofta mot kvinnor. Jag och många med mig känner nog att när man inte ens kan gå till bussen om kvällarna utan att vara rädd, då vill man inte ha ännu ett liv att ansvara för.

Om jag hade haft chans att få ett arbete jag trivs med, som samtidigt är bra ekonomiskt hade jag kunnat tänka mig barn tidigare. Men samtidigt vet jag inte om man "hinner". Man hinner knappt med sin egen fritid, för arbetet tar all tid, så det är svårt att få erfarenheter nog att bli så vuxen att man kan ta hand om en annan människa i 20 år framöver.

En mycket viktig fråga i sammanhanget är vilka förutsättningar samhället ger till att ta hand om sina barn. Föräldrarna måste få en chans att vara hemma hos sina barn. Som förälder vet man väl bättre vad ens barn behöver än vad stat och kommunala instanser gör. Låt det därför få samma status att ta hand om sina egna barn som att jobba och ha barnen på dagis!!

Barnlösa kvinnor 26 år vid undersökningstillfället

Som samhället ser ut i dag är risken alldeles för stor att man slutar som ensamstående mamma efter några år, därför gäller det att själv bygga upp en bra levnadsstandard. I dagens samhälle finns det tyvärr inget riktigt behov av ett långvarigt förhållande som det gjorde förr. Samtidigt som min generation där i stor sett alla kompisars föräldrar är skilda skapar en viss osäkerhet.

Man ska kunna kombinera jobb och familj. Jag tänker mig att jobba, skaffa god ekonomi och framför allt ett stabilt och förhoppningsvis lyckligt förhållande innan jag skaffar barn.

Jag tror många i min situation (välutbildad storstadsbo) känner att man gärna vill ha barn, men man vill vänta med familjelivet till längre fram i livet. Det finns ju så mycket annat. Känslan är att så fort man har fått barn så är man låst, dvs kan inte längre resa eller ändra sitt liv mer spontant. Jag hoppas att det ska gå att skapa ett samhälle som ger utrymme till att både förverkliga sig själv och få tid för sina barn (mycket viktigt! Vi är ju själva "dagis" generationen)

Jag försöker just nu att bli gravid, men det kan ta ett tag. Man vet ju inte ens om man kan få några. Om det skulle visa sig att vi inte kan få egna barn kommer vi att adoptera!

Barnlösa kvinnor 29 år vid undersökningstillfället

Jag skulle gärna skaffa barn nu. Men: Med en färsk akademikerexamen måste jag få in en fot på arbetsmarknaden först. Jag tror att detta är en vanlig anledning till att man skaffar barn senare i dag. Om jag haft ett tryggare socialt skyddsnät i form av ex möjlighet till A-kassa för högskolestudier d v s mammapenning, skulle jag redan "jobba på" mitt/vårt 1a barn.

Att känna att man är mogen att ta hand om ett barn, med allt vad det innebär och att vara så säker på sin partner att det inte tar slut under den första jobbiga perioden är viktigt. Men nästan ännu viktigare är att man har ett bra jobb, där man trivs och som man känner sig nöjd med att ha sitt resterande liv. Man ska även bo i ett lugnt och tryggt område, för min del ej i storstaden eller i någon förort!

Ska det bli några barn gjorda här, så får politiker och arbetsgivare skärpa sig! Fundera på vad som hänt under 1990-talet...

Satsa på

- Jämställdhet
- Bättre villkor för kvinnor, studerande såväl som yrkesarbetande
- Vård (mödravård/förlossning, daghem, skola, fritids etc)
- Miljön

- Ska det vara så svårt att förstå? Jag törs inte skaffa barn i dag, det vore en hälsorisk både för barnet och mig. Det gäller både fysiskt och psykiskt!

Mina svar på frågan ”Varför föds det så få barn?”

- I dag finns det så många alternativa livsstilar, så mycket annat att göra och uppleva
- Många kvinnor är rädda för den klassiska kvinnofällan med ansvar för hemmet. Risken att hamna där ökar om man skaffar barn.
- Segregerat samhälle
- Om man skaffar barn tvingas man byta livsstil och ibland umgänge. Barnfamiljer umgås med varandra. Par utan barn med varandra. Det är svårt att ta med barn i miljöer där man vistas som barnlös.
- Ekonomi/bostad
- Vardagsstress. Man måste jobba heltid för att få ekonomin att gå ihop. Vardagen blir ett stressande mellan jobb, dagis, mataffären. Man har ständigt dåligt samvete för att inte räcka till.

Klimatet hårdnar och ibland tycker jag nog att det är egoistiskt att skaffa barn – man vill ju kunna erbjuda ett så bra liv som möjligt, och frågan är hur vårt samhälle kommer att se ut i framtiden? I dag ska man ju till och med ta och spara för att ha råd att bli pensionär så hur ska man veta att man har råd med barn eller ej? Våra politiker har inte tillräckligt med verklighetsförankring och vet inte hur dåligt ”vanliga!” människor har det – och det går bra för Sverige!

Vi studerar men har diskuterat ifall det är bäst att skaffa barn nu eller efter våra studier. Ev. blir det under studietiden men det beror lite på vilka möjligheter vi har som studenter till att få föräldrapengar. Eftersom vi har bekostat en dyr utbildning känner vi att vi/man bör utnyttja tiden till att arbeta och därför blir det kanske bara ett barn.

Jag tycker att det är mycket märkligt att det finns en lag som ”bestämmer” hur tätt det skall vara mellan barnen. Många av mina vänner har känt sig mycket pressade och stressade över att dom måste bli gravida igen innan första barnet är 2,5 år. Detta är en ekonomisk fråga för många. Jag tror att många hade valt att skaffa andra barnet något senare om de haft möjlighet. Jag tycker dessutom att det är helt sjukt att man inte satsar mer pengar på barnomsorgen, skolan och fritidshemmen. Har själv arbetat i barnomsorgen i 9 år men fick nog av dåliga löner och arbetsförhållanden.

Jag tror att dagens samhälle bidrar till att vi inte skaffar barn i samma utsträckning längre. Vill man öka barnafödandet måste man underlätta för barnfamiljerna. Arbetstiderna t ex eller varför har inte stora företag egen barnpassning till de anställdas barn? Det är mycket att fundera på i denna fråga, men en sak är säker och det är att något måste göras. Så länge det bara dras ner i skolorna känns det inte heller så tryggt att sätta barn till världen. Hoppas dock att detta ändras, annars vet inte jag om jag kommer att skaffa några barn i framtiden.

Jag tror att orsaken till att många väntar länge eller inte alls skaffar barn beror mycket på lång studietid, krav att göra någon form av karriär + allt annat som är möjligt nu t ex att resa, jobba utomlands. De som har barn har också alldeles för lite tid med dem, de hämtar och lämnar på dagis, jäktar och jobbar hårt för att ha råd med alla prylar – det är inte en lockande situation!

Gärna barn, men när? Och om jag får barn hur ska tiden räcka till? Det fattar jag inte. Jag tror att en arbetsmarknad med så hård konkurrens och höga krav på att ”ge allt” och flexibilitet bidrar till att mina tankar om alltid legat långt i framtiden. Vill ha barn någon gång men frågan är om någon gång kommer att inträffa i tid, innan jag blir alltför gammal.

Tänk att barn prioriteras så lågt i dagens värld. Mycket handlar om karriär, förverkliga dig själv”, unna ditt ego” etc. Den bild som ges i dag är att du ska minsann inte försaka något av ditt gamla liv, trots att du har fått barn. ALLT ska hinnas med i livet – samtidigt. Vi borde våga bromsa upp och verkligen ge barn den tid de behöver. Vuxna har så mycket att lära av mindre barn. Jag tror att det föds så få barn i Sverige i dag därför att kvinnor nu har satsat LIKA MYCKET tid som männen på arbete och lönestatus, utan att männen har backat nämnvärt i tid = ingen tid för barnafödande. Många arbeten ger heller inte så mycket utrymme för deltid och avancemang eller löneutveckling.

Ordnade förhållande såsom god ekonomi samt en trygg och kärleksfull relation är de viktigaste kriterierna för att tycka att det är lämpligt/dags att skaffa barn.

Det är svårt att ha tid för barn när arbetet tar så stor del av tiden på vardagarna. De flesta skulle nog önska att de ej behövde jobba heltid när barnen är små.

Det kan vara känsligt med sådana här undersökningar. I synnerhet om man som vi har försökt bli med barn ett tag, men ej lyckats.

Jag skaffar gärna barn om jag hittar en karl som duger. Reser mycket. Vill ej ha ett "Svensson-liv".

Tid är en stor bristvara i dag. Hur ska man orka med barn när man knappt orkar med sig själv p.g.a. all stress. Skaffar man barn vill man ju ha tid och ork att ge dem en bra uppväxt och uppfostran. Det är dock inget som kommer att hindra mig från att skaffa barn för jag antar att det måste gå på något sätt även om jag inte förstår hur i dag. (Det kan dock hindra mig från att skaffa så många fler eventuellt, fast jag vill ju att de ska ha ett syskon). Just nu är den största bromsen att vi inte hittar något hus där vi vill bo. Renovera hus när man antingen är höggravid eller har småbarn är inget jag drömmer om. Innan har bromsen varit att jag velat arbeta några år efter att jag tog min högskoleexamen så att jag inte slänger hela den utbildningen i sjön, samt att vårt förhållande har varit för färskt. Jag vill vara säker på att jag skaffar barn med rätt man.

Barnlösa kvinnor 32 år vid undersökningstillfället

Jag tror att mycket beror på ens närmsta umgänge. Vi är sex tjejer som hängt ihop i 12 år och bara en av oss har barn, fast nu är det fler på gång. Karriär och självförverkligande har gått före och eftersom inga barn har funnits i ens närmaste umgänge så har vi inte blivit påverkade att skaffa oss barn tidigt!

Har under en lång tid varit på antal försök för att få barn (provrörsbefolkning bl.a.) utan resultat. Har kostat mig mycket tid och pengar. Har kostat mycket både fysiskt och psykiskt lidande. Har inte alla gånger fått så särskilt trevligt bemötande av vårdpersonal, dålig förståelse. Så mitt beslut i år var att avsluta min behandling inom vården. Går nu hos en privat homeopat som har mycket stor förståelse för mina problem. Få se vad det ger.

Man pratar mycket om ofrivillig barnlöshet, men lite om frivillig barnlöshet. Jag vet att samhället vill få mig att föda barn och med yttre mått mätt vore jag säkert en lämplig mor. Men när jag tänker på barn tänker jag på hur det skulle fördärva ett lyckligt och meningsfullt liv. Jag vet att många människor tycker om barn och längtar efter att ta på sig det ansvar som föräldraskap innebär – men jag förstår inte varför! Det kanske ni kunde utreda i stället. Varför utsätter sig människor för

en lång graviditet, en plågsam förlossning, vaknätter, förstörd ekonomi och ett livslångt ansvar och en livslång oro?

Om man hade haft ekonomiska möjligheter skulle flera skaffa barn. Vissa arbetsgivare anställer inte folk som tänker skaffa barn. Ofta så frågar de i en anställning intervju om man tänker skaffa barn.

Många kvinnor vill vara hemma med sina barn! Jag känner flera och skulle vilja det själv, om det bara fanns ekonomiska möjligheter. Den s.k. "Hemmafrun" är nästan utrotad och smutskastad. Visst ska de kvinnor som vill, självklart ha möjlighet att jobba. Men nu låter det som att det är varje kvinnas dröm att göra karriär. Det stämmer inte. Förkortad arbetstid, skulle få mej att lättare våga ha barn. Aldrig att jag vill lämna ett litet barn på dagis för tidigt, 'eller för länge'. OBS: Jag är själv förskollärare.

Det finns mycket negativ propaganda för kvinnor som vill ha barn från ett feministiskt perspektiv.

I dag finns det väldigt många par som vill ha barn men av olika orsaker, inte kan få det. Om statliga medel skulle satsas, i mycket högre utsträckning än i dag, på att hjälpa dessa par tror jag personligen att det skulle lösa den del av "barnlöshetsproblematiken".

Frågorna belyser inte problemet med att det är så svårt och det tar sådan tid att få hjälp från sjukvården då man är ofrivilligt barnlös.

Förutsättningarna för dagens barn att bli lugna, lyckliga och harmoniska motsvarar inte gårdagens. Att, som 1,5-åring, bli "uppsliten" kl. 06.00 för att av stressade föräldrar skjutsas till dagis är ingen bra början på ett liv.

Barnlösa kvinnor 35 år vid undersökningstillfället

Jag anser att det är tveksamt att skaffa barn, bl a för att

- Skolan blir allt sämre, hur stora får nedskärningarna bli egentligen. Jag bor i en invandrartät stad. Ungdomarna har svårt med svenska språket.
- Våldet ökar och blir grövre, hur ska man/jag kunna skydda mina barn
- Respekten mellan ungdomar samt för vuxna är dålig.

Så länge jag inte har någon partner att skaffa barn med och bl.a. p.g.a. vad jag kommenterat ovan gör att jag inte kommer att skaffa barn – känner någon längtan för barn, bara för att skaffa barn. Samhället måste bli bättre.

Kraven på dagens kvinnor är på tok för stort på alla sätt och vis. Studier och karriär är väldigt svårt att kombinera med familj. Oftast måste det ena stå tillbaka för det andra. Om man studerar vidare på universitet 3-4-5 år eller längre och sedan kommer ut på arbetsmarknaden med ett par hundra tusen i studieskulder, hur skall man då kunna skaffa barn inom rimlig tid? Numera går man inte direkt från gymnasium till studier utan de flesta studerande är äldre och blir klar vid 30-35 års ålder och då gäller det att få ett bra jobb som man dessutom kan vara barnledig ifrån.

Det borde vara lättare för ofrivilligt barnlösa par att få den hjälp de behöver. Regler, ekonomiska resurser mm bör ändras till förmån för dessa.

Varför denna fråga? För mig är svaret uppenbart:

1. Svårt att komma in på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. Där det finns jobb finns inga bostäder, där det finns bostäder finns inga jobb.
2. Uppdrivet tempo på arbetsmarknaden. Utrymmet för fritid och familj krymper allt mer. Deltidsarbetande anses inte göra sin plikt mot företaget.
3. Kvinnors utvecklingsmöjligheter hämmas av barnaskaffande. Karriären avstannar helt jämfört med manliga kolleger som också skaffar barn. Männerna gynnas dock av barn...
4. Kvinnor förväntas fortfarande att ha huvudansvaret för barnen. Vem vill jobba 2 x 40 timmar per vecka varav 50% obetalt och nedvärderat?

Jag ser med oro fram emot min egen tid som småbarnsföräldrar fr o m i höst...

Jag tror att familjen är av största vikt för att ett samhälle ska bestå. I familjen grundläggs barnens liv och framtid. Det behövs mer stöd till föräldrar att vara just föräldrar. Mer föräldrautbildning borde vara "obligatorisk". Till allt annat krävs ju avancerade utbildningar, men inte till att fostra barn som är så viktigt för att de ska växa upp till vuxna mogna människor som kan ta ansvar för sig själva och andra.

Jag tror också att det behövs arbetas mer politiskt för att komma åt det "stresssamhälle" som vi nu skördar frukterna av med massor av långtidssjukskrivningar. I ett stressat samhälle finns det ingen empati, den funktionen slås ut i den högra frontalloben i hjärnan. Det fattas inga bra politiska beslut av stressade människor. Jag kan se en stark koppling mellan det samhälle vi lever i, och viljan att föda barn till världen. Jag tror inte att det hjälper med små ytliga kortsiktiga lösningar, man måste ner och gräva i djupet för att nå en varaktig förändring.

Det här är en mycket större fråga än endast föräldrar och barn – politik. Det handlar om hela samhällets "välfärd".

Att förändra är det svåraste som finns. Det tar tid och har sitt pris, men det kanske är värt det, i längden?

För oss som har svårt att på egen hand bli gravida gör samhällets väntetider att åren gå utan att något händer. Kötid för utredning av barnlöshet ca 6 mån. Kötid för behandling av barnlöshet ca 2,5-4 år. Ingen hjälp av samhället att bearbeta den sorg barnlösheten innebar – tiden går. Kö för hemutredning inför adoption hos kommunen, 10 mån inkl utredning. Kötid hos adoptionsorganisationerna 1 mån-2 år. Kötid i de utländska givarländerna 5 mån-4 år. Totalt 8 år och ännu inget barn! Dessutom är kostnaderna för adoption mycket höga ca 150 000 får man räkna med minst.

Jag har varit ofrivilligt barnlös i 4,5 år. Min partner har ännu ej varit tillräckligt motiverad att genomgå utredning inför provrörsbefruktning. Vi har varit särbor i 6 år då jag arbetat på annan ort och veckopendlat. Nu arbetar jag sedan hösten 1999 på samma ort som min sambo. Vi planerar att försöka med provrörsbefruktning till hösten i privat regi, eftersom kön är för lång inom landstinget. Vi har just skaffat ett litet hus. Jag hade gärna varit 2-barnsmor nu, men tyvärr så har det ej blivit så.

Skulle önska att föräldrarna, efter sin föräldraledighet själva fick välja att lämna barnet kommunalt typ dagis eller själv ta hand om det i sitt eget hem.

Om jag hade hittat rätt partner tidigt så hade jag försökt skaffa barn tidigt – 20-22 års ålder. I dag vet jag att det skulle ha varit några år för tidigt p g a att jag skulle ha behövt mer livserfarenhet för att bli en riktigt bra mamma.

När jag var 27 år träffade jag rätt partner att leva livet med och skaffa barn med. Vi bestämde oss tidigt i förhållandet att det var dags – redan efter ca 5 mån slutade jag med p-piller. Jag skulle ha fått mitt första barn vid 28 års ålder – om det hade lyckats. I dag är jag 35 år och har försökt bli gravid i ca 7,5 års tid utan resultat. Vi har genomgått alla undersökningar och behandlingar som finns att tillgå i dag. Läkarna hittar inga fel. Våra syskon har barn. P-piller? Miljögifter? Har lite smått börjat fundera på adoption. Men jag får inte adoptera spädbarn eftersom jag är för gammal – gränsen går vid 34 år... vilket jag tycker är helt fel eftersom allt fler skaffar barn sent och 35-40 år är ingen ovanlig ålder för en småbarnsmamma i dag.

Om det inte vore ”fult” att vara hemma och ta ansvar för sina egna barn utan kasta iväg dem på dagis och fritids tills man kommer hem från jobb, skulle det inte vara några problem. Barn borde få komma hem där det åtminstone finns en förälder som inte är stressad och trött efter en lång dags jobb.

För 3 år sedan så bestämde vi oss för att skaffa barn. Men tyvärr så lyckades det inte. Nu har vi gjort en provrörsbefruktning men det gick inte, så nu väntar vi på att få en till provrörsbefruktning.

Barnlösa män 25 år vid undersökningstillfället

Många kvinnor väntar länge med att skaffa barn p g a att de utbildar sig i många år. För att sedan ta föräldrapenning måste man sedan jobba ett tag, vilket gör att man är runt de 30 när man skaffar sitt första barn, kanske äldre.

Jag tycker att man ska vara berättigad till föräldrapenning efter studier som ju även dom är på heltid. Det skulle inte störa ens livsrytm så mycket om man t ex skulle kunna ta sabbatsår och få barn för att sedan motiverad ta upp studierna igen.

Varför ska en person som arbetat med korvförsäljning eller ngn som arbetat ett litet tag och sedan gått sjukskriven vara berättigad till föräldrapenning men inte en som utbildat sig till civilingenjör på heltid?

Barnlösa män 28 år vid undersökningstillfället

Största orsaken till att folk inte skaffar barn tror jag är att arbetslösheten är hög. Folk har dålig ekonomi. Det är inga

förhållanden som håller längre tid. Killar är inte så intresserade av att betala underhåll för ett barn där tjejen utnyttjar sådana tillfällen för att tjäna pengar.

Jag tycker att mer och mer av mina vänner drar sig för att skaffa familj i dag för har man det dåligt ekonomiskt så tär det på förhållandet. Och att skaffa barn på dom principerna är inte bra. Visst. Jag vill inget hellre än att skaffa familj men det är ju bra om barnen växer upp med båda sina föräldrar. Tack för mig.

Barnlösa män 31 år vid undersökningstillfället

När stat och kommun drar ner på resurserna för att ta hand om de barn som finns, visar samhället att barn inte är önskvärda. Om jag i dag skaffade barn skulle jag känna mig tvingad att sätta dem i privat skola/omsorg, men det skulle jag inte ha råd med. Alltså avstår jag.

Gör det möjligt för en av föräldrarna att vara hemma för barntillsyn längre tid!

Minska skatterna på inkomster av tjänst! (I dag betalar jag ca 40% i skatt på tjänsteinkomst, men bara 30% på reavinster (inkomst av kapital) – Horribelt!

För att eventuella barn ska få en bra uppväxt, kanske man gärna vill köpa ett hus, radhus el dyl. Då drabbas man återigen av fastighetsskatt, denna gång på belånat värde?! – Sjukt!

Jag vill ha god ekonomi och bra bostad innan barnplanering! Också en partner förstås!

Jag tror det skulle födas fler barn om man fick full ersättning under längre tid än ett år. Många tycker nog att en 1-åring är för liten att lämnas till barnomsorg på heltid och ens partner måste ju ha mycket god inkomst om man ska ha råd att gå hemma med 60 kr/dag. Att välja att föda barn får inte bli en klassfråga!

Barnlösa män 34 år vid undersökningstillfället

Just nu råder en baby-boom i kompiskretsen (30+). Många vill hinna utbilda sig och resa innan de skaffar barn, vilket jag tror är bra. De flesta av mina vänner är positiva till familj, barn...osv. Tyvärr så har en del svårt att hitta en partner.

Barnlösa män 37 år vid undersökningstillfället

Min och kommande generationer är för bortskämda. När vi väl inser vilket jobb det är med barnen så vill vi inte ha några. Vi är för bekväma.

Vi försöker att få barn, men det går lite trögt. Och provrörsbefruktning är på tok för dyrt. Borde ingå i den vanliga sjukförsäkringen.

Om fler IVF-befruktningar fick göras i Sverige skulle nativiteten öka. Generösare bidrag från staten vid adoption.